

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ελλάδα: Σημαντικές συνεδρίες της Συντονιστικής Επιτροπής

Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ), κεντρικό όργανο της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη (ΔΕΦΝΚ), συνεδριάζει πολλές φορές κάθε χρόνο σε διαφορετικές χώρες και τόπους με σκοπό την εξέταση της επέκτασης και των δραστηριοτήτων της Εταιρείας σε όλο τον κόσμο. Έτσι, συνήλθε σε τακτική συνεδρία στις 16 Ιουλίου 2015 στο Μουσείο Νίκου Καζαντζάκη στη Μυρτιά (Κρήτη). Επίσης, πραγματοποιήθηκαν τρεις ειδικές συνεδρίες στην Αθήνα, στις 10, 19 και 27 Ιουλίου. Είχαμε τη ευχαρίστηση να συναντηθούμε με πολλούς υπεύθυνους της ΔΕΦΝΚ από την Αργεντινή (Χριστίνα Τσαρδίκου), τη Γαλλία (Jean-Claude Schwendemann), την Ελβετία (Γεώργιος Στασινάκης), την Ελλάδα (Σοφία Κανάκη, Νίκη Σταύρου, Νίκος Μαθιουδάκης, Γιάννης Ευαγγελινάκης, Σήφης Μιχελογιάννης, Στέλιος Ματζαπετάκης, Βαρβάρα Τσάκα, Αθηνά Βουγιούκα και Μιχάλης Πάτσης), την Ιαπωνία (Fumiko Yanagida), την Ιταλία (Gilda Tentorio), την Κόστα-Ρίκα (Θεοδώρα Τσίγλη) και τη Νότια Κορέα (Yu, Jae-won). Η προσεχής σύνοδος της ΣΕ θα πραγματοποιηθεί στη Ζυρίχη, στις 26 Νοεμβρίου 2015.

Ανάπτυξη της ΔΕΦΝΚ

Η ΣΕ έλαβε υπόψη το διαρκές ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες της που σημειώνεται στις πέντε ηπείρους. Συνεχάρη όλους όσους διοργάνωσαν ή θα διοργανώσουν μέχρι το τέλος του έτους εκδηλώσεις στη Λατινική Αμερική και σε άλλα μέρη. Όρισε τους εξής νέους τοπικούς υπεύθυνους μεταξύ των μελών της ΔΕΦΝΚ: Merveilles Léoncia Mouloungui-Mouloungui, φοιτήτρια (Γκαμπόν), Janika Páli, ερευνήτρια (Εσθονία), Theo Alexander, κινηματογραφιστής (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής), Dorota Jedras, καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Torun (Πολωνία) και Ντόρα Γιαννίτση, Πρόεδρο του Κέντρου Ελληνικού Πολιτισμού (Ρωσία).

Σύνθεση της ΣΕ

Η ΣΕ προέβη, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού της ΔΕΦΝΚ, στην εκλογή τριών νέων μελών: της Ιωάννας Σηλιοπούλου, επίκουρης καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, του Θανάση Αγάθου, επίκουρου καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Philippe Stroot, δημοσιογράφου και μεταφραστή, κατοίκου Γενεύης. Τους συγχαίρουμε. Επίσης αποδέχτηκε την παραίτηση των Κόνσταντ Ταγκοπούλου, Σταμάτη Φιλιππίδη και Marta Silvia Dios Sanz, τους οποίους ευχαρίστησε για την εργασία τους.

Le Regard crétois

Η ΣΕ ενέκρινε τη νέα Συντακτική Επιτροπή της επιθεώρησης, το νέο εξώφυλλο με βάση τη δημοσίευση σε τέσσερις γλώσσες, καθώς και τα περιεχόμενα του επόμενου τεύχους (βλ. παρακάτω).

Synthesis

Αποφασίσαμε να προσθέσουμε, από το παρόν τεύχος, νέα στήλη με τίτλο: «Γνωρίζετε ότι...»

Διεθνές Βραβείο Νίκου Καζαντζάκη

Υπενθυμίζεται ότι οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να αποστείλουν τα έργα τους το αργότερο μέχρι το τέλος Απριλίου 2015. Έχουμε δεχτεί μέχρι σήμερα πολλά εικαστικά έργα, αλλά όχι και μουσικά ή παραστατικά.

Αλληλογραφία του Νίκου Καζαντζάκη

Συγκροτήθηκε διεθνής επιτροπή, αποτελούμενη από ειδικούς μελετητές του έργου του Καζαντζάκη, με σκοπό τη συλλογή, την ταξινόμηση και την έκδοση της αλληλογραφίας του (βλ. παρακάτω).

Προσεχείς μεγάλες εκδηλώσεις

(λεπτομέρειες στο επόμενο τεύχος του *Synthesis*)

- 2016, Μάιος, Οκτώβριος, Νοέμβριος και Δεκέμβριος: «Έτος Καζαντζάκη» στην Άπω Ανατολή, στον Καναδά, στην Κεντρική Ασία και στη Ρωσία.
- 2016, 5 Δεκεμβρίου, Πεκίνο: Παγκόσμια Τακτική Γενική Συνέλευση της ΔΕΦΝΚ.
- 2017: εορτασμός των 60 χρόνων από το θάνατο του μεγάλου Κρητικού.

Χρηματοδότηση

Η ΣΕ κάνει έκκληση για τη χρηματοδότησή του *Regard crétois*

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ

Η μακέτα του εξωφύλλου σχεδιάστηκε από τον μεγάλο Ελβετό ζωγράφο Hans Erni

Η νέα Συντακτική Επιτροπή

Διευθύντρια έκδοσης: Yvette Renoux-Herbert (Γαλλία). Αρχισυντάκτης: Γεώργιος Στασινάκης (Ελβετία). Άλλα μέλη: Αθηνά Βουγιούκα (Ελλάδα), Helena Gonzalez Vaquerizo (Ισπανία), Jean-Claude Schwendemann (Γαλλία), Philippe Stroot (Ελβετία), Χριστίνα Τσαρδίκου (Αργεντινή).

Περιεχόμενα του τεύχους 42 Δεκέμβριος 2015

Αφίσα

2017: αφίσα για τα 60 χρόνια από το θάνατο του Νίκου Καζαντζάκη, που φιλοτέχνησε η γραφίστρια Ellen Weijers-Gigourtaki (Ηράκλειο). Την ευχαριστούμε θερμά.

Κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη

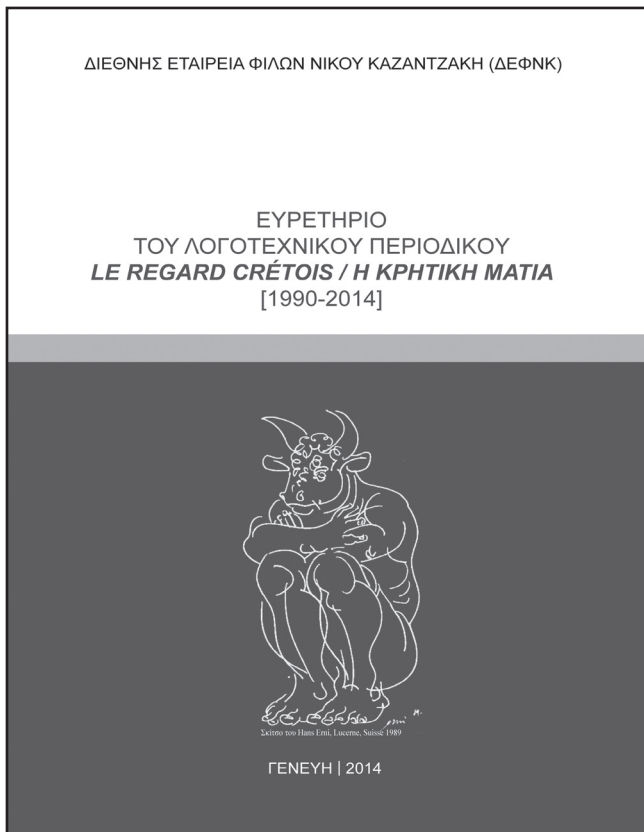
- Αλληλογραφία με τον Α. Einstein και τον Γ. Θεοτοκά
- Για την τέχνη.

Μελέτες και έρευνες

- Serguei Feodossiev: *Ο Νίκος Καζαντζάκης και ο Παναΐτ Ιστράτι στο Μουρμάνσκ*
- Ηλίας Ηλιάδης: *Ο Νίκος Καζαντζάκης και ο Χόρχε Σαλαμέα: Μία ανεξήγητη φιλία*
- Minas Savvas: *Kazantzakis and Marxism*
- Alberto Rubia: *«Simposio», Mensajes de una confesion.*

Απότιση φόρου τιμής
στον Hans Erni και στην Κλεοπάτρα Πρίφτη
Βιβλιοκριτική
Καλλιτεχνικές δημιουργίες

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ «LE REGARD CRÉTOIS»

Περιεχόμενα

- Δημοσιεύματα κατά τεύχος
- Κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη: αποσπάσματα από τα έργα του, άρθρα, αλληλογραφία, ανέκδοτα έργα, χειρόγραφα, ομιλίες, συνεντεύξεις, συναντήσεις.
- Άρθρα - Μελέτες: δημοσιεύματα κατά συγγραφέα, δημοσιεύματα κατά τίτλο των έργων του Νίκου Καζαντζάκη, δημοσιεύματα κατά θεματικές ενότητες.
- Μαρτυρίες
- Φωτογραφικό υλικό
- Βιβλιοκρισίες.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ... ;

Σ' αυτή τη νέα στήλη, θα υπενθυμίζουμε ορισμένες άγνωστες ή ελάχιστα γνωστές πτυχές της ζωής και του έργου του Νίκου Καζαντζάκη.

Λονδίνο, 1946: απέλαση του Νίκου Καζαντζάκη!

Στις 13 Νοεμβρίου 1945 φτάνει στην Αθήνα ο Mc Neel, γραμματέας του βρετανικού Φόρεϊν Όφισ και μέλος του εργατικού κόμματος. Ο Νίκος Καζαντζάκης, υπό την ιδιότητά του ως Προέδρου της Σοσιαλιστικής Εργατικής Ένωσης, δημοσίευσε στην αθηναϊκή εφημερίδα *Καθημερινή* ένα άρθρο όπου χαιρέτιζε με ενθουσιασμό αυτή την άφιξη.

Το Βρετανικό Συμβούλιο προσκαλεί τον Καζαντζάκη να μεταβεί στην Αγγλία για να μελετηθεί την μεταπολεμική κατάσταση σ' αυτή τη χώρα, υπό τον όρο όμως να μην αναμιχθεί σε πολιτικά ζητήματα.

Συναντήθηκε στο Λονδίνο με τον Mc Neel, ο οποίος τον ρώτησε ποια ήταν η άποψή του για την κατάσταση στην Ελλάδα. Ο μεγάλος Κρητικός του απάντησε με ειλικρίνεια ότι μόνο μία λύση υπήρχε για το ελληνικό «πρόβλημα»: ο σχηματισμός οικοουμενικής κυβέρνησης με τη συμμετοχή και του ελληνικού κομμουνιστικού κόμματος. Πρόσθεσε ότι η κυβέρνηση αυτή θα έπρεπε να ασκήσει πολιτική κατευνασμού και συμφιλίωσης, δήλωσε δε ότι, σύμφωνα με την εκτίμησή του, το ελληνικό κομμουνιστικό κόμμα αντιπροσώπευε το 30% τουλάχιστον του ελληνικού λαού, ενώ ο Mc Neel υπολόγιζε αυτό το ποσοστό στο 5%!

Σχετικά με το επικείμενο δημοψήφισμα για την αποκατάσταση της μοναρχίας στην Ελλάδα, την οποία υποστήριζαν ενεργά οι Άγγλοι, ο Καζαντζάκης έστειλε μήνυμα στην Αθήνα, στην «Ένωση για τη δημοκρατία στην Ελλάδα», σημειώνοντας ότι «ο ελληνικός λαός, ύστερα από τη δοκιμασία του Μεταξά και την ακόμα μεγαλύτερη δοκιμασία της Κατοχής, δεν μπορεί ν' ανεχτεί να του επιβάλουν ένα νεοφασιστικό καθεστώς». Μην μπορώντας να αλλάξει τον Νίκο Καζαντζάκη, η βρετανική κυβέρνηση τον απέλασε!

Ύστερα από πρόσκληση της γαλλικής κυβέρνησης, έφτασε στο Παρίσι. Εκεί εργάστηκε για την ΟΥΝΕΣΚΟ, με συνεργατίδα του τη φίλη μας Yvette Renoux-Herbert. Στη συνέχεια εγκαταστάθηκε στην Αντίμπ μέχρι το θάνατό του, το 1957.

ΤΟΠΟΙ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

• **Γαλλία, Antibes.** Ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στη Μασσαλία ζήτησε από τον ιδιοκτήτη της τελευταίας κατοικίας του Νίκου και της Ελένης Καζαντζάκη να επιτρέψει τον εντοιχισμό αναμνηστικής πλάκας στην πρόσοψη. Δεν έχει λάβει μέχρι σήμερα απάντηση.

• **Ελβετία.** Μετά την αποτυχία της εκμετάλλευσης με τον περίφημο Ζορμπά του λιγνιτωρυχείου στη Στούπα-Πραστοβά (Πελοπόννησος), ο Νίκος Καζαντζάκης πήγε στην Ελβετία, το 1918. Έμεινε στη Ζυρίχη, στο φίλο του Γιάννη Σταυριδάκη, Πρόξενος της Ελλάδος. Επισκέφτηκε, μαζί με την Έλλη Λαμπρίδη, πολλούς τόπους της ανατολικής Ελβετίας και του Tessin.

Γκάντρια (Tessin). Σε μια επιστολή του με ημερομηνία 11 Μαρτίου 1918, ο μεγάλος Κρητικός περιγράφει την άφιξή του σ' αυτή την όμορφη μικρή κοινότητα, όπου θα μείνει έως τις 21 Μαρτίου: *Εξάισια μέρα... φτάσαμε στο Hôtel Seehof στην Gandria, η καρδιά μας σκίρτησε. Είπαμε εδώ θα γίνουμε ευτυχείς.*

Μετά από 97 χρόνια, στις 14 Ιουνίου 2015, η ΔΕΦΝΚ, η Ελληνική Κοινότητα του Tessin και το Επίτιμο Προξενείο της Ελλάδος στο Λουγκάνο εντοιχισαν στην πρόσοψη αυτού του ξενοδοχείου αναμνηστική πλάκα με τα ελληνικά χρώματα, έργο του καλλιτέχνη Luigi Costa. Ήταν παρόντες πολλοί Ελβετοί και Γάλλοι φιλέλληνες. Απύθυναν χαιρετισμούς: ο κ. Χαράλαμπος Μάνεσης, Πρόεδρος της Ελλάδος στη Βέρνη, η κα Giovanna Mazzoni, Αντιδήμαρχος του Λουγκάνο, ο κ. Γεώργιος Στασινάκης, ο κ. Αλέξανδρος Παπαδάτος, Επίτιμος Πρόξενος της Ελλάδος, ο καθηγητής Beneditino Gemelli, υπεύθυνος στο Tessin του Συλλόγου Κλασικής Παιδείας και ο συγγραφέας κ. Roberto Gennazzini, που έγραψε ένα ποίημα για τον «Νίκο» στην τοπική διάλεκτο.

Ζυρίχη, 27 Νοεμβρίου. Η ΔΕΦΝΚ και η Ελληνική Κοινότητα της Ζυρίχης θα εντοιχίσουν αναμνηστική πλάκα στην πρόσοψη του κτιρίου όπου βρισκόταν το Ελληνικό Προξενείο και όπου διέμεινε ο Καζαντζάκης το 1918 και το 1919.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Κείμενο

Δε βλέπω κανένα σχεδόν και δε νιώθω την ανάγκη να δω ανθρώπους. Είμαι ευτυχής όταν είμαι μόνος με τη γυναίκα μου, αν όμως έρθει κάποιος, η καρδιά μου ανοίγει, η ανθρώπινη επαφή μου δίνει πάντα μια δυνατή συγκίνηση. Μιλώ λίγο στον επισκέπτη μου, γελάω πολύ, ακούω με ζωηρό ενδιαφέρον, με ξαφνική φιλία, ό,τι μου λέει ο φιλοξενούμενός μου.

Συνομιλίες Καζαντζάκη-Sipriot, Αντίμπ, 1957

Αλληλογραφία

Οι Εκδόσεις Καζαντζάκη, το Μουσείο Καζαντζάκη και η ΔΕΦΝΚ συγκρότησαν, στις 16 Ιουλίου 2015, μία διεθνή επιτροπή που θα έχει ως έργο τη συλλογή, την ταξινόμηση και την έκδοση όλης της αλληλογραφίας του μεγάλου Κρητικού. Αποτελείται από τους: Peter Bien, επίτιμο καθηγητή αγγλικής και συγκριτικής λογοτεχνίας του Dartmouth College (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής), Yvette Renoux-Herbert, πρώην συνεργάτιδα του Καζαντζάκη στην ΟΥΝΕΣΚΟ (Γαλλία), Θανάση Αγάθο, επίκουρο καθηγητή νεοελληνικής λογοτεχνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (Ελλάδα), Αθηνά Βουγιούκα, διδάκτορα νεοελληνικής λογοτεχνίας (Ελλάδα) και Νίκο Μαθιουδάκη, διδάκτορα γλωσσολογίας και επιστημονικό συνεργάτη των Εκδόσεων Καζαντζάκη (Ελλάδα).

Το συντονισμό των εργασιών αναλαμβάνουν η Νίκη Σταύρου, διευθύντρια των εκδόσεων Καζαντζάκη και η Βαρβάρα Τσάκα, διευθύντρια του Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη.

Ως πρώτο διάβημα, η επιτροπή θα ζητήσει από τους ενδιαφερόμενους να παραδώσουν στο Μουσείο όποια ντοκουμέντα κατέχουν σχετικά με την αλληλογραφία του Καζαντζάκη. Ταχυδρομική διεύθυνση: Μυρτιά, 70100 Ηράκλειο, Κρήτη, Ελλάδα, τηλ. 0030 2819 741 689, e-mail : info@kazantzaki.gr

Η Yvette Renoux-Herbert και ο Γεώργιος Στασινάκης παρέδωσαν ήδη στο Μουσείο τις επιστολές που κατείχαν. Το ίδιο θα κάνει και ο Peter Bien, ο οποίος έχει συγκεντρώσει μεγάλο αριθμό επιστολών για τη συγγραφή του έργου του *The Selected Letters of Nikos Kazantzakis*.

Μεταφράσεις

- Νίκος Καζαντζάκης, *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*, μετάφραση στα γεωργιανά από τη Maia Kakashvili, επιμέλεια της Svetlana Berikashvili και της Mariam Tsilauri, Κρατικό Πανεπιστήμιο, Ινστιτούτο Κλασικών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Τιφλίδα 2015. Η μετάφραση παρουσιάστηκε δημόσια στις 3 Ιουνίου 2015.

- Nikos Kazantzaki, *Friedrich Nietzsche et la philosophie du droit et de l'Etat*, εκδόσεις L'Harmattan, μετάφ. Bénédicte Hardouin και Ποθητός Ρουμελιώτης, Παρίσι 2015.

Άλλες δημοσιεύσεις

- Gregory Jusdanis, *A Tremendous Thing. Friendship from the "Iliad" to the Internet*, Ithaca, Cornell University Press, Νέα Υόρκη 2014. Το έργο περιλαμβάνει ένα κεφάλαιο για το Ζορμπά.
- Ιωάννης Σολάρης, *Φιλοσοφία της θρησκείας και λογοτεχνία*, εκδόσεις Έλυτρον, Καλαμάτα 2014. Ο συγγραφέας παρουσιάζει τα κοινά σημεία μεταξύ τεσσάρων δημιουργών, του Μπερντιάγιεφ, του Ντοστογιέφσκι, του Παπαδιαμάντη και του Καζαντζάκη.

- Το τεύχος αρ. 3, άνοιξη 2015, του αθηναϊκού περιοδικού, *Momentum* είναι αφιερωμένο στον Νίκο Καζαντζάκη. Περιλαμβάνει τα εξής άρθρα: Peter Bien, «Ο Καζαντζάκης μεταφρασμένος στα αγγλικά». Θανάσης Αγάθος, «Το πανηγύρι στα μυθιστορήματα του Καζαντζάκη». Νίκος Μαθιουδάκης, «Το φτερωτό άλογο: μελέτη σε ένα ανέκδοτο χειρόγραφο του Νίκου Καζαντζάκη». Γιώργος Περαντωνάκης και Παναγιώτα Χατζηγεωργίου: «Καζαντζακική βιβλιογραφία» (μερική).

- Καθηγητής Γεράσιμος Ζώρας, *Ιταλία και Ελλάδα*, εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 2015. Ο επιφανής ειδικός της ιταλικής λογοτεχνίας αφιερώνει σ' αυτό το βιβλίο ένα κεφάλαιο για τους δεσμούς του Καζαντζάκη με την Ιταλία.

- Το περιοδικό *Les cahiers d'Albert Schweitzer*, τεύχος 170, Μάιος 2015, Στρασβούργο, περιέχει ένα ντοσιέ για τον Νίκο Καζαντζάκη και τον Albert Schweitzer, με πληροφορίες και άρθρα: Jean-Claude Schwendemann, Jean-Paul Sorg και Yvette Renoux-Herbert, «Η αδελφοποίηση στη Μυρτιά του Οίκου Schweitzer με τον Νίκο Καζαντζάκη», Jean-Pierre Meyer, «Δύο γίγαντες ενομένοι για πάντα», Jean-Pierre Meyer (μαζί με τον Jean-Paul Sorg), «Οι τόποι όπου γυρίστηκε η ταινία του Ζορμπά» και «Ο Φτωχούλης του

Θεού», καθώς και ανταλλαγή επιστολών μεταξύ της βασίλισσας Ελισάβετ του Βελγίου και του Schweitzer για τον Καζαντζάκη.

Θέατρο

- *Ηράκλειο, τάφος του Καζαντζάκη*, 1^η Ιουλίου 2015. Το ΔΗΠΕΘΕΚ παρουσίασε διασκευή της *Αναφοράς στον Γκρέκο*. Το ίδιο θέαμα παρουσιάστηκε και σε άλλες πόλεις της Κρήτης, καθώς και στις Βρυξέλλες. Τα συγχαρητήριά μας στον Τάκη Χρυσικάκη (που έκανε τη διασκευή και τη σκηνοθεσία) και στην ομάδα του.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ: ΕΤΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

• **Αργεντινή, Μπουένος Άιρες.** Στο προηγούμενο τεύχος του *Synthesis* αναφέραμε το πρόγραμμα του συνεδρίου στις 7 και 8 Μαΐου. Όσοι ήταν παρόντες εντυπωσιάστηκαν από την πληρότητα της γνώσης του έργου του Καζαντζάκη πολλών λατινοαμερικανών διανοούμενων. Στις 7 Μαΐου, η Cristina Quiroga, εκπαιδευτικός και μέλος του Τμήματος Αργεντινής της ΔΕΦΝΚ, έδωσε διάλεξη, στα πλαίσια της έκθεσης βιβλίου, με θέμα *Το θέατρο του Καζαντζάκη στη Λατινική Αμερική*. Με την ευκαιρία του συνεδρίου, πληροφορηθήκαμε επίσης ότι η ηθοποιός Zulema Zarpas και η αναγνώστρια Suzana Mora παρουσιάζουν εδώ και οκτώ χρόνια, στα πλαίσια του θεάματός τους «Grecia s'agaró» στο ιστορικό καφενείο του Μπουένος Άιρες «Montserrat», αποσπάσματα έργων του μεγάλου Κρητικού. Ζήσαμε μια συγκινητική στιγμή, όταν παρουσιάστηκαν πολλές εργασίες (εκθέσεις ιδεών, ζωγραφιές, ντοκιμαντέρ) νεαρών μαθητών από σχολεία των φτωχών συνοικιών του Μπουένος Άιρες, οι οποίοι εκπόνησαν τις εργασίες τους αφού πρώτα διάβασαν ορισμένα έργα του Καζαντζάκη με τη βοήθεια της καθηγήτριάς τους Roxana Santillan. Η ΔΕΦΝΚ θα τους απονεμίσει, τον προσεχή Νοέμβριο, ειδικές διακρίσεις, δίνοντάς τους και ενθύμια του Μουσείου Καζαντζάκη. Τίμησε επίσης την κα Ελένη Λειβαδίτου, Πρόσβη της Ελλάδος, τον κ. Miguel Castillo Didier, μεταφραστή του Καζαντζάκη και την κα Χριστίνα Τσαρδίκου (την ψυχή του συνεδρίου), Πρόεδρο του πολιτιστικού συλλόγου «Νόστος» και του Τμήματος Αργεντινής της ΔΕΦΝΚ. Σημειώνουμε επίσης ότι συμμετείχαν σ' αυτό το συνέδριο η Νίκη Σταύρου και ο Νίκος Μαθιουδάκης, Πρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ.

• **Βραζιλία, Σάο Πάολο, 18 Ιουνίου:** πολυπληθές κοινό στη διάλεξη της Tereza Jardim, Προέδρου του Βραζιλιανού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, με θέμα την *Οδύσσεια*, συνοδευόμενη από ανάγνωση αποσπασμάτων του επικού ποιήματος. *Σάο Πάολο, Σεπτέμβριος:* ανάγνωση της *Κωμωδίας, μονόπραχτης τραγωδίας* του Καζαντζάκη και του έργου του Sartre *Κεκλεισμένων των θυρών*, καθώς και συζήτηση πάνω στο θέμα *Ο θάνατος, αυτή η αναπόφευκτη περιπέτεια του ανθρώπου*. *Σάο Πάολο, Οκτώβριος:* παρουσίαση από τη Marisa Ribeiro Donatiello, μέλος του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, της μετάφρασης στα πορτογαλικά του *Τελευταίου Πειρασμού*. *Σάο Πάολο, Νοέμβριος:* βραδιά που διοργανώνει η Ασπασία Παπαζανάκη, μέλος του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, γύρω από το θέμα *Η έλξη του Καζαντζάκη για την Απω Ανατολή – Ο Βραχόκηπος*.

• **Κολομβία, Μπογκοτά, 13 Οκτωβρίου:** σημαντικές διαλέξεις για τον Καζαντζάκη και τη Λατινική Αμερική, με συμμετοχή του μεγάλου συγγραφέα Juan Esteban Constatin, του ποιητή Jotamario Arbeláez και του φίλου μας Ηλία Ηλιάδη, Προέδρου του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ.

• **Κόστα Ρίκα, Σαν Χοσέ, Πανεπιστήμιο, 4 Μαΐου.** Επιτυχημένη εκδήλωση χάρη στην εξαιρετική εργασία της Θεοδώρας Τσίχλη, Προέδρου του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ.

• **Κούβα, Σαντιάγο, Alliance française, 3 Νοεμβρίου** (διευθυντής : ο κ. Serge Fohr). *Αβάνα, 4 Νοεμβρίου, Πανεπιστήμιο* (καθηγήτρια Maria-Elina Miranda Cancela) και 5 Νοεμβρίου, *Alliance*

française (κα Rosario Parodi): διαλέξεις του Γεωργίου Στασινάκη. Ευχαριστούμε τους προαναφερόμενους, καθώς και την Πρέσβη της Ελλάδος, κα Ρόζα Ιερεμία, για τη στήριξή τους.

• **Μεξικό, Πόλη του Μεξικού.** Το τοπικό Τμήμα της ΔΕΦΝΚ, υπό την προεδρία του Mauro Alfredo Rivera Castillo, θα διοργανώνει, το τελευταίο Σάββατο κάθε μήνα, «λογοτεχνικό καφενείο», που θα περιλαμβάνει παρουσίαση και ανάγνωση αποσπασμάτων έργων του Καζαντζάκη. Επίσης, στις 14 Νοεμβρίου, θα λάβει χώρα συζήτηση με θέμα *Οι Τούρκοι και ο Καπετάν Μιχάλης*.

• **Παναμάς, 29 Οκτωβρίου, Ελληνική Κοινότητα και 30 Οκτωβρίου, Alliance française:** διαλέξεις του Γεωργίου Στασινάκη. Ευχαριστούμε τους κυρίους Άλκη Κόλλια και Χαράλαμπο Τζανετάτο (επίτιμο Πρόξενο της Ελλάδος) για τη βοήθειά τους.

ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΕΦΝΚ

• **Συνεδριάσεις μελών:** Γαλλία, Παρίσι, 24 Οκτωβρίου. Γερμανία, Μόναχο, Νοέμβριος. Ελβετία, Γενεύη, 5 Δεκεμβρίου. Ελλάδα, Αθήνα, 10 Οκτωβρίου. Ουζμπεκιστάν, Μπουχάρα, 5 Νοεμβρίου.

• **Νέα Τμήματα:** **Γκαμπόν, Libreville, Οκτώβριος. Παλαιστίνη, Ραμάλα, Οκτώβριος.**

• **Αφρική,** διαλέξεις του Γεωργίου Στασινάκη : **Αιθιοπία, Αντίς Αμπέμπα, 14 Οκτωβρίου (Ελληνικό Σχολείο). Σουδάν, Χαρτούμ, 18 Οκτωβρίου (Γαλλικό Ινστιτούτο). Αίγυπτος, Κάιρο, 20 Οκτωβρίου (Ελληνικό Σχολείο και Ελληνικό Πολιτιστικό Κέντρο). Αλεξάνδρεια, 21 Οκτωβρίου (Σύλλογος «Πτολεμαίος») και 22 Οκτωβρίου (Ελληνικό Σχολείο και Γαλλικό Ινστιτούτο).**

• **Αυστραλία, Σίδνεϊ, 2 Οκτωβρίου:** ο πανεπιστημιακός Βασίλης Αδραχτάς θα μιλήσει για τον *Νίκο Καζαντζάκη και το ζωγράφο Φώτη Κόντογλου. Μελβούρνη, Δεκέμβριος:* διάλεξη του ερευνητή Howard Dossor, με θέμα *A Collaboration with Life: Nikos Kazantzakis' «Askitiki»*.

• **Ελβετία, Ζυρίχη, 27 Νοεμβρίου:** εκδήλωση της ΔΕΦΝΚ και της Ελληνικής Κοινότητας με θέμα *Ένας άλλος Καζαντζάκης: ο ταξιδευτής και ο ποιητής*. Θα περιλαμβάνει και ανάγνωση αποσπασμάτων έργων του με συνοδεία μουσικής.

• **Ελλάδα, Βάμος (Χανιά), 20 Αυγούστου:** απότιση φόρου τιμής στον Καζαντζάκη. Η εκδήλωση είχε επιτυχία. Ομιλητής, ο Σήφης Μιχελογιάννης, τοπικός υπεύθυνος της ΔΕΦΝΚ, με θέμα *Η αγωνιστικότητα στο έργο και το πνεύμα του Καζαντζάκη. Αθήνα, 9 Οκτωβρίου:* ύστερα από πρόσκληση της κας Πατρίτσιας Παρνασσού, υπεύθυνης του «Πολιτιστικού Κύκλου Αθήνας 'Υποδοχή'», ο Γεώργιος Στασινάκης θα μιλήσει για τον *Καζαντζάκη και τους δεσμούς του με τη Γαλλία. Λάρισα, 15 Οκτωβρίου:* διάλεξη, με συνοδεία κρητικής μουσικής, του καθηγητή Βασίλη Λιάπη, με θέμα *Νίκος Καζαντζάκης, ο ποιητής του ανήφορου. 16 και 18 Οκτωβρίου:* ο θίασος «Off Art» θα παρουσιάσει θέαμα βασισμένο στην *Ασκητική. 22 Οκτωβρίου:* Ντοκιμαντέρ του κινηματογραφιστή Λευτέρη Μαρωνίτη.

• **Κάτω Χώρες, Χάαρλεμ, 27 Αυγούστου:** κατά τη διάρκεια επιτυχημένης βραδιάς για τον Ζορμπά, ο Hero Hokwerda, μέλος της ΣΕ, παρουσίασε τη μετάφρασή του στα ολλανδικά του μυθιστορήματος *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*.

• **Κύπρος, Λευκωσία, 16 Νοεμβρίου:** η Αγάθη Μαρκάτη, διδάκτωρ φιλοσοφίας, θα μιλήσει για το δοκίμιο *Ασκητική* (φιλοσοφικές επιδράσεις, κοινωνικοί και σημερινοί αντίκτυποι).

• **Νότια Κορέα Σεούλ, 22 Αυγούστου :** το πολύ επιτυχημένο 7ο συνέδριο που διοργανώθηκε από τον Ελληνοκορεατικό Σύλλογο και το τοπικό μας Τμήμα είχε ως αντικείμενο το μυθιστόρημα

του Καζαντζάκη *Οι αδερφοφάδες*. Οκτώ συγγραφείς, ποιητές, καλλιτέχνες και καθηγητές πανεπιστημίου σχολίασαν το έργο, παρουσιάζοντας τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ του εμφύλιου πολέμου στην Ελλάδα και την Κορέα. Επίσης διάβασαν αποσπάσματα του έργου. Συγχαρητήρια στο φίλο μας Yu, Jaw-won, καθώς και σε όλους τους συμμετέχοντες.

• **Σλοβενία, Κόπερ, Νοέμβριος:** ανάγνωση αποσπασμάτων του θεατρικού έργου του Καζαντζάκη *Καποδίστριας*. Σημειώνουμε ότι ο πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδος είχε γεννηθεί σ' αυτή την πόλη. Η εκδήλωση έχει τεθεί υπό την αιγίδα της Ελληνικής Πρεσβείας. Διοργανώνεται από το Σλοβονοελληνικό Πολιτιστικό Σύλλογο, τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λιουμπλιάνας και το Σλοβενικό Τμήμα της ΔΕΦΝΚ. Τα συγχαρητήριά μας στη φίλη μας Βασιλεία Τσιγαρίδα.

ΩΡΕΕΣ

• Γερμανικό Τμήμα: Δρ Andreas Gröger (Μόναχο).

• Ελβετικό Τμήμα: Wanda Chuard (Γενεύη), Charles Sirizin (Ρόλλε), Δάφνη Κουτουλάκη (Γενεύη), Anne-Lise Fritsch (Γενεύη), Γρηγόριος και Ελισάβετ Πάλλας (Haegendorf).

• *Le Regard crétois:* Δημοσθένης Τριανταφύλλου (Νέα Υόρκη) και Γεώργιος Στασινάκης (Γενεύη).

Σας ευχαριστούμε για τη γενναιοδωρία σας.

ΜΝΗΜΗ

* Πληροφορηθήκαμε με θλίψη το θάνατο της Κλεοπάτρας Πρίφτη, στις 13 Αυγούστου 2015, ύστερα από μακρόχρονη ασθένεια. Γεννήθηκε το 1925 στη Νέα Υόρκη από Κρήτες γονείς. Έζησε από το 1929 έως το 1945 στα Χανιά και στη συνέχεια στην Αθήνα. Ακολούθησε σπουδές στα νομικά, τη μουσική, το τραγούδι και το θέατρο. Αφιέρωσε τη ζωή της στη συγγραφή πολυάριθμων έργων για την Κρήτη, για την ελληνική ιστορία, για το θέατρο και προπάντων για τον Νίκο Καζαντζάκη. Στις 30 Μαΐου 1956, σε μια επιστολή του από την Αντίμπ, γράφει ο Καζαντζάκης (τον είχε γνωρίσει προσωπικά στην Αθήνα το 1945): «Με μεγάλη συγκίνηση, με μεγάλη χαρά διάβασα το θερμό γράμμα Σας. Χαίρομαι που υπάρχουν τέτοιες ψυχές –μεγάλη αμοιβή για όποιον φονάζει μέσα στην ερημία». Έδωσε δεκάδες διαλέξεις για το μεγάλο Κρητικό, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, μέχρι και τη μακρινή Ισλανδία. Υπήρξε δωρήτρια του Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη και γραμματέας του διοικητικού του συμβουλίου. Χρημάτισε επί σειρά ετών Πρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ. Τόσο το Μουσείο Νίκου Καζαντζάκη, όσο και η ΔΕΦΝΚ την ανακήρυξαν επίτιμο μέλος τους. Ανακοινώνουμε επίσης ότι θα της αποτίσουμε φόρο τιμής στην Αθήνα, στις 11 Οκτωβρίου 2015. Απευθύνουμε στους οικείους της τα θερμά μας συλλυπητήρια.

© SYNTHESIS, ενημερωτικό δελτίο

Δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή της ΔΕΦΝΚ, τρεις φορές το χρόνο, στα αγγλικά (Δημήτρης Γόννης), γαλλικά (Γεώργιος Στασινάκης), γερμανικά (Μιχάλης και Εβλίν Κουκάκης), αραβικά (Μιχάλης Σολομονίδης), ελληνικά (Αθηνά Βουγιούκα), ιαπωνικά (Fumiko Yanagida), ισπανικά (Margarita Lapiera), ιταλικά (Gilda Tentorio), κινεζικά (Ελενα Αβραμίδου), πορτογαλικά (Marisa Donatello) και ρωσικά (Alexander Prokorchuk). Σκίτσο: Τάκης Καλιμούχος. Νόμιμη κατάθεση (Dépôt légal), αρ. 38, Αύγουστος 2015. ISSN 1764-6103. Διευθύντρια έκδοσης: Yvette Renoux-Herbert (Παρίσι). Ταχυδρομική διεύθυνση: B.P. 45, 01633 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France. Τιμή: 1 ευρώ.

• Sites: www.amis-kazantzaki.gr • www.amis-kazantzaki.ch
• www.amigos-kazantzaki.org • E-mail: siankode@gmail.com

Διεθνής Εταιρεία Φίλων Νίκου Καζαντζάκη
SYNTHESIS
ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Σκίτσο Τάκη Καλμούγου, 1929

Η αγωνία μου έγκειται σε τούτο: ακατάπαυτα ν' αγωνίζομαι της θέσης τούτης και της αντίθεσης να βρω τη Σύνθεση. Νίκος Καζαντζάκης, Αίγινα, 12/2/1944

No 39 - Δεκέμβριος 2015

Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΑΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΙ ΤΙΣ ΘΕΡΜΟΤΕΡΕΣ ΕΥΧΕΣ ΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ 2016

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ηράκλειο: ένα θλιβερό γεγονός

Πληροφορηθήκαμε το Δεκέμβριο 2015 ότι βάνδαλοι κατέστρεψαν τον τάφο του Καζαντζάκη. Ανεύθυνα άτομα έσπασαν το σταυρό και εξαφάνισαν την επιγραφή: *Δεν ελπίζω τίποτα, δε φοβούμαι τίποτα, είμαι λύτερος.* Η πράξη αυτή είναι χωρίς προηγούμενο. Η ΔΕΦΝΚ, το Μουσείο Νίκου Καζαντζάκη και οι Εκδόσεις Καζαντζάκη υπέγραψαν κοινό ανακοινωθέν, όπου εκφράζουν τη ζοηρή διαμαρτυρία τους και ζητούν από το Δήμο Ηρακλείου να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία του τάφου.

Σημαντικές εκδηλώσεις

Η χρονιά που τελειώνει ήταν πλούσια σε εκδηλώσεις. Το «Ετος Καζαντζάκη» στη Λατινική Αμερική είχε μεγάλη επιτυχία, καθώς επίσης και οι εκδηλώσεις που διοργανώσαμε σε 31 χώρες στις πέντε ηπείρους. Διαπιστώνουμε για άλλη μια φορά ότι το έργο του μεγάλου Κρητικού εξακολουθεί να προκαλεί αυξανόμενο ενδιαφέρον.

Η ΔΕΦΝΚ αριθμεί τώρα πια 7.010 μέλη. Αποκτήσαμε νέους φίλους του Καζαντζάκη προερχόμενους από τέσσερις χώρες, την Μπουρκίνα Φάσο, το Τζιμπουτί, το Λιχτενστάιν και τη Μάλτα. Έτσι, η ΔΕΦΝΚ έχει σήμερα μέλη σε 126 χώρες! Οι ιστοσελίδες μας στα γαλλικά, στα ελληνικά και στα ισπανικά έχουν τακτικούς επισκέπτες.

Η Συντονιστική Επιτροπή, που συνεδρίασε στη Ζυρίχη, στις 26 Νοεμβρίου 2015, ασχολήθηκε βασικά με τον προγραμματισμό του εορτασμού, το 2017, της επετείου των 60 χρόνων από το θάνατο του Νίκου Καζαντζάκη.

Ενέκρινε: -Την επετειακή αφίσα που σχεδίασε η Ellen Weijers-Γιγουρτάκη. -Έναν πρώτο κατάλογο των μεγάλων εκδηλώσεων (συνεδρίων/ημεριδών) που πρόκειται να διοργανωθούν σε 29 πόλεις στις πέντε ηπείρους. -Τους νέους υπεύθυνους της Εταιρείας (βλ. παρακάτω). -Την αναβολή για ένα χρόνο του Διεθνούς Βραβείου «Νίκος Καζαντζάκης» για τις «καλλιτεχνικές δημιουργίες». -Τον κατάλογο των επόμενων δημοσιεύσεων (ανεκδότων κειμένων και μεταφράσεων). -Τη σύγκληση της Παγκόσμιας Γενικής Συνέλευσης της ΔΕΦΝΚ στο Πεκίνο, στις 2 Δεκεμβρίου 2017.

Νέοι υπεύθυνοι

-Συντονιστική Επιτροπή: Marisa Donatiello, μεταφράστρια, Σάο Πάολο, Βραζιλία. Γιούλη Ιεραπετρετάκη, ιστορικός και αρχαιολόγος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα. Saida Mexitivena, καθηγήτρια πανεπιστημίου, Μπακού, Αζερμπαϊτζάν. Γεράσιμος Ζώρας, καθηγητής πανεπιστημίου, Αθήνα, Ελλάδα. Ramazon Bobokalnon, καθηγητής πανεπιστημίου, Μπουχάρα, Ουζμπεκιστάν.

-Πρόεδροι Τμημάτων: Σίδνεϊ: Βασίλειος Αδραχτάς, πανεπιστημιακός. Νέα Υόρκη: Δημήτριος Φίλιος, δημοσιογράφος. Ελλάδα: Νίκος Μαθιουδάκης, γλωσσολόγος. Ελβετία: Rozmi Pahlisch, δημοσίες σχέσεις.

-Εθνικοί αντιπρόσωποι: Μπουρκίνα Φάσο: Monique Ilboudo, τέως υπουργός, Ουαγκαντούγκου. Τζιμπουτί: Βασίλης Φίλης, στέλεχος επιχειρήσεων. Λιχτενστάιν: Στέφανος Γιαννάκης, στέλεχος επιχειρήσεων, Σάαν. Μαλαισία: Μίλτος Δεενδιώτης, στέλεχος επιχειρήσεων, Κουάλα Λουμπούρ. Ρωσία: Natalia Shangon, μεταφράστρια, Μόσχα. Καναδάς: Σώτη Γραφανάκη, καθηγήτρια πανεπιστημίου, Οτάβα.

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ | THE CRETAN GLANCE | LA MIRADA CRETENSE

Η μακέτα του εξωφύλλου σχεδιάστηκε από τον μεγάλο Ελβετό ζωγράφο Hans Erni

Από το τεύχος 43 - Δεκέμβριος 2016 η επιθεώρηση θα δημοσιεύεται επίσης και ψηφιακά.

**Περιεχόμενα του τεύχους 42
Δεκέμβριος 2015**

Προλεγόμενα

- Από τη Συντακτική Επιτροπή.

Τεκμήρια

- Ευρετήριο.
- 2017: αφίσα για τα 60 χρόνια από τον θάνατο του Νίκου Καζαντζάκη σχεδιασμένη από την Ellen Weijers-Γιγουρτάκη, γραφίστρια στο Ηράκλειο Κρήτης.

Κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη

- Επιστολογραφία με τον Α. Einstein και τον Γ. Θεοτοκά.
- Τέχνη.

Μελέτες

- Serguei Feodossiev: Ο Νίκος Καζαντζάκης και ο Panaït Istrati στη Mourmansk.
- Elias Eliades: Ο Κολομβιανός συγγραφέας Χόρχε Σαλαμέα και ο Νίκος Καζαντζάκης: μια ανεξίτηλη φιλία.
- Minas Savvas: Ο Καζαντζάκης και ο Μαρξισμός.
- Alberto Rubia: «Σιμπόσιον», μηνύματα μιας εξομολόγησης.

**Απότιση φόρου τιμής στον Hans Erni (1925-2015)
και στην Κλεοπάτρα Πρίφτη (1925-2015)**

Βιβλιοκρισία

Καλλιτεχνικές δημιουργίες

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ
«LE REGARD CRETOIS»
(1990 - 2014)

Είναι σημαντικότατο εργαλείο για τη βαθύτερη γνώση του έργου του Νίκου Καζαντζάκη. Για να το παραγγείλετε, σας παρακαλούμε να γράψετε στη ΔΕΦΝΚ, Case postale 2714, 1211 Genève 2 d'érôt, Suisse, siankcdc@gmail.com

ΤΟΠΟΙ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

• **Ελβετία.** Ζυρίχη, 27 Νοεμβρίου. Η ΔΕΦΝΚ και η Ελληνική Κοινότητα της Ζυρίχης εντοίχισαν αναμνηστική πλάκα στην πρόσοψη του κτιρίου όπου βρισκόταν το Ελληνικό Προξενείο και όπου διέμενε ο Καζαντζάκης το 1918 και το 1919, προσκαλεσμένος από το φίλο του και Πρόξενο της Ελλάδος Γιάννη Σταυριδάκη. Μας τίμησαν με την παρουσία τους: ο κ. Χαράλαμπος Μάνεσης, Πρόεδρος της Ελλάδος στη Βέρνη, η Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Ιζόλδη Καμμένου μαζί με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Γιώργος Στασινάκης, η Rozmi Pahlisch και ο Δημήτρης Τζάνος, του Ελβετικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, ο Πρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ Νίκος Μαθιουδάκης, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Κρητών, ο ελληνορθόδοξος πατήρ Ιγνάτιος Παπαδέλλης, ο Επίτιμος Πρόξενος της Ελλάδος, εκπρόσωπος του Δήμου Ζυρίχης, καθώς και πολλοί Έλληνες και φιλέλληνες.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Κείμενο

Αν σε κανένα μέρος του κόσμου με άφηναν, το πρώτο έργο που θα 'ρχιζα θα 'τανε να ιδρύσω ένα σχολειό. Να ετοιμάσω τους αγωνιστές, να τους διδάξω, σύμφωνα με τη φλόγα που με καίει, την Ιστορία της Ελλάδας, της Ρώμης, τη σύγχρονη. Να τους μάθω γιατί πρέπει να γίνουν καλοί αγράτες, καλοί δασκάλοι, καλοί επιστήμονες, καλοί και γόνιμοι πατέρες. Να τους μάθω πως πρέπει να διαβάσουν ένα ποίημα, πως πρέπει να θεωρούν τ'άστρα, τα ζώα, τους ανθρώπους, τις ιδέες. Μονομέρεια, μονομέρεια, συνειδητή, αμείλιχη, αδιάλλακτη. Όχι περιττές θεωρίες, γενικές επισκόπισες, καλό είναι τούτο, καλό είναι και το αντίθετό του, όλα είναι καλά, ή όλα είναι κακά. Όχι, ο κόσμος διαιρείται σε δύο: καλό και κακό, απάνω και κάτω, Θεό και αντίθεο. Είμαστε στρατιώτες του Θεού, τί θα πει αυτό; Χρέος έχομε να μισούμε την εμισμό κατεύθυνση του κόσμου και να αγαπούμε την άλλη. Αργότερα, όταν θα 'ρθει η ισορρόπηση (ύστερα, δηλ., από την νίκη μας) ας διδάσκουν τους ανθρώπους να 'ναι αρμονικοί, universels και tolérants. Τώρα, όλες αυτές οι αρετές είναι αδυναμίες κ' εγκατάλειψη ασπίδας στη μάχη.

Γράμμα στη Γαλάτεια Καζαντζάκη, την πρώτη του σύζυγο.
Βερολίνο 10/4/1923.

Παρουσίαση του έργου «Τερτίνες» ή «Κάντα»

Πρόκειται για ένα ελάχιστο γνωστό ποιητικό έργο του Καζαντζάκη. Αποτελείται από 21 ποιήματα που γράφτηκαν μεταξύ 1932 και 1937 και δημοσιεύτηκαν στην Αθήνα το 1960 από τις εκδόσεις Ελένης Καζαντζάκη. Περιλαμβάνουν από 154 έως 187 στίχους το καθένα και αφιερώνονται σε διάφορα πρόσωπα. Στον Πρόλογο, γράφει ο Καζαντζάκης: «Στα τραγούδια ετούτα θα 'θελα να μπορούσα να φανερώσω την ταραχή και τη χαρά που μου δίνουν οι ψυχές που εθρέψαν την ψυχή μου. Είναι οι Μάνες απ' όπου βύζαζα την αγάπη όπως εγώ τη νιάθω, την άσκηση, την επιμονή και την αφιλοκέρδεια· κι ακόμα την αντοχή –κι όχι μονάχα την αντοχή, παρά τον αμισάνθρωπο, πασίχαρον έρωτα της μοναξιάς.»

Ο τίτλος τους: «Η Τερτσίνα», «Βούδας», «Μωυσής», «Χριστός», «Μουχαμέτης», «Λένιν», «Δον Κιχώτης», «Μέγας Αλέξανδρος»,

«Τσιγκισχάνος», «Χιντεγιόχη», Τόντα Ράμπα», «Δάντης», «Σαιξπήρος», «Leonardo», «Ο Γκρέκο», «Νίτσε», «Αγία Τερέζα», «Ελένη», «Ψυχάρης», «Παππούς-Πατέρας-Εγγονός», «Εις Εαυτόν».

Αλληλογραφία

Όπως αναφέραμε στο προηγούμενο *Synthesis*, οι Εκδόσεις Καζαντζάκη, το Μουσείο Καζαντζάκη και η ΔΕΦΝΚ συγκρότησαν διεθνή επιτροπή που θα έχει ως έργο τη συλλογή, την ταξινόμηση και την έκδοση όλης της αλληλογραφίας του μεγάλου Κρητικού. Το Νοέμβριο 2015, οι τρεις φορείς, με κοινό ανακοινωθέν, ζήτησαν από τους ενδιαφερόμενους να παραδώσουν στο Μουσείο όποια ντοκουμέντα κατέχουν σχετικά με την αλληλογραφία του Καζαντζάκη. Ταχυδρομική διεύθυνση: Μυρτιά, 70100 Ηράκλειο, Κρήτη, Ελλάδα, τηλ. 0030 2810 741 689, e-mail: info@kazantzaki.gr

Μεταφράσεις το 2015

Στα ισπανικά

Η Νίκη Σταύρου, διευθύντρια των Εκδόσεων Καζαντζάκη, μας ανακοίνωσε τον κατάλογο των πρόσφατων μεταφράσεων: *Αλέξης Ζορμπάς ο Έλληνας*, μετ. Selma Ancira, El Acarrative de Acantilado, Μαδρίτη. *Οφίς και Κρίνο*, μετ. Pedro Olalla, Narrative del Acantilado, Μαδρίτη. *Σπασμένες ψυχές*, μετ. Mario Dominguez Parra, Ginger Ape Books, Μαδρίτη. *Ο Φτωχούλης του Θεού*, μετ. Marta Silvia Dios Sanz, El Hilo De Ariadna S. R. L., Μπουένος Άιρες. *Ο Τελευταίος Πειρασμός*, μετ. Carmen Vilela Gallengo, Ediciones Catedra, Μαδρίτη.

Σε άλλες γλώσσες

• Νίκος Καζαντζάκης, *Ο Τελευταίος Πειρασμός*, μετ. στα πορτογαλικά από Marisa Ribeiro Donatiello, εκδ. Grua, Σάο Πάολο.
• Νίκος Καζαντζάκης, *Ο Τελευταίος Πειρασμός*, μετ. στα αλβανικά από Romeo Collaku, εκδ. Pegi, Τίρανα.

Μελέτες και έρευνες

• Λευτέρης Αλεξίου, *Αζέχαστοι καιροί. Χρονικό της νιότης*, εκδ. Καστανιάτης, Αθήνα 2014. Είναι ένα βασικό ντοκουμέντο για την πνευματική ζωή στο Ηράκλειο και τη σχέση του αδελφού της Γαλάτειας με τον Νίκο Καζαντζάκη. Η εισαγωγή και τα σχόλια του Νίκου Χρυσού περιέχουν πλούσια βιβλιογραφία, σπάνια για την εποχή μας.
• Basilius Groen, *Aufstieg, Kampf und Freiheit. Nikos Kazantzakis, seine Asketik: Die Retter Gottes und die griechische orthodoxe spirituelle und liturgische Tradition*, εκδ. LIT, Βιέννη 2015. (Ανήφορος, Αγώνας και Ελευθερία. Ο Νίκος Καζαντζάκης και η «Ασκητική» του: Οι Σωτήρες του Θεού και η πνευματική και λειτουργική ελληνορθόδοξη παράδοση). Πρόκειται για μια αξιόλογη πανεπιστημιακή εργασία όπου ο συγγραφέας περιγράφει το περιεχόμενο της *Ασκητικής*, τις διάφορες επιδράσεις (θρησκευτικές, φιλοσοφικές, βουδιστικές, πολιτικές και πολιτιστικές), τη σχέση ανάμεσα στα έργα του Νίκου Καζαντζάκη και την ορθοδοξία, καθώς και τους παραλληλισμούς με το έργο των Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, Αλέξανδρου Μωραϊτίδη και Λέοντα Τολστόι.
• Κώστας Αρκουδέας, *Το χαμένο Νόμπελ, μια αληθινή ιστορία*, εκδ. Καστανιάτη, Αθήνα 2015. Ένα ενδιαφέρον βιβλίο, στο οποίο ο συγγραφέας παρουσιάζει λεπτομερή βιογραφία του Νίκου Καζαντζάκη. Περιγράφει τα γεγονότα της μη απονομής του Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας λόγω των επεμβάσεων του Παλατιού, του Σπύρου Μελά, συνεργάτη των ναζιστών και μέλους της Ακαδημίας Αθηνών, καθώς και της επιτροπής απονομής του Νόμπελ στη Στοκχόλμη. Επανατοποθετεί τα γεγονότα στο πολιτικό και λογοτεχνικό πλαίσιο εκείνης της εποχής, στην Ελλάδα και σ' ολόκληρο τον κόσμο. Πρέπει οπωσδήποτε να το διαβάσετε.
• Helena Gonzalez Vaquerizo, *Odisea Kazantzakis*, Cuarto de Artas/Charcos del Sol, Μαδρίτη 2015. Πρόκειται για μια βιογραφία του

μεγάλου Κρητικού που εστιάζεται στη γραφή της *Οδύσσειας*. Την παρουσίασε στη Μαδρίτη στις 16 Νοεμβρίου 2015.

- Howard Dossor, *A Kazantzakian Montage*, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Amazon.com, 2015. Ο συγγραφέας επιχειρεί μια θεατρική παρουσίαση της ζωής και του έργου του Καζαντζάκη μέσα από την *Ασκητική*.

- Θανάσης Μασκαλέρης, *The Terrestrial Gospel of Nikos Kazantzakis – Will the Humans be Saviors of the Earth?* Zorba Press, Νέα Υόρκη 2014. Το σημαντικό αυτό βιβλίο παρουσιάζει μια ανθολογία κειμένων του Καζαντζάκη για την ομορφιά της φύσης και την αναγκαιότητα της προστασίας της από το σύγχρονο άνθρωπο. Περιέχει επίσης σκέψεις και γνώμες του Καζαντζάκη που επιβεβαιώνονται από εξέχοντες συγγραφείς, Έλληνες ή ξένους.

- Μιχαήλ Πασχάλης, *Ο Νίκος Καζαντζάκης: από τον Όμηρο στον Σαίξπηρ. Μελέτες για τα κρητικά μυθιστορήματα*, έκδ. Κρητική Εταιρεία Ιστορικών Μελετών, Ηράκλειο 2015. Το βιβλίο περιέχει τέσσερις μελέτες για τα μυθιστορήματα *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά* και *Ο Καπετάν Μιχάλης*, που εστιάζονται στις διακειμενικές σχέσεις των δύο κρητικών μυθιστορημάτων με τη Θεία Κωμωδία του Δάντη, τις τραγωδίες του Σαίξπηρ, τον Όμηρο και τον Πλάτωνα.

- Μανώλης Παπαδάκης, *Μυρτιά (Βαρβάροι). Εικόνες του χθες και του σήμερα*, Πολιτιστικός Σύλλογος Μυρτιάς, 2015. Πρόκειται για ένα ωραίοτατο λεύκωμα που παρουσιάζει το χωριό μέσα από εξαιρετικές φωτογραφίες. Το Μουσείο Νίκου Καζαντζάκη κατέχει σημαντική θέση στο λεύκωμα.

- Dr Pipina Elles, *The Presence of Women in Kazantzakis' theater Plays*, διδακτορική διατριβή στο Πανεπιστήμιο Flinders, Αδελαΐδα, Αυστραλία. Είναι μια μελέτη σε βάθος των γυναικείων ρόλων στο θεατρικό έργο του Καζαντζάκη. Εξετάζει τον οικογενειακό, ιστορικό, κοινωνικό και θρησκευτικό περίγυρο, καθώς και τις επιδράσεις Ελλήνων και ευρωπαίων συγγραφέων.

Θεατρική παράσταση

- Αθήνα, 8 Νοεμβρίου: πρεμιέρα της *Ασκητικής*, σε σκηνοθεσία Πάνου Αγγελόπουλου. Η παράσταση, που είχε μεγάλη επιτυχία, υποστηρίχθηκε από τις Εκδόσεις Καζαντζάκη και τη ΔΕΦΝΚ.

Βιβλία του Καζαντζάκη που πρόσφερε η ΔΕΦΝΚ

- Στην Ελλάδα, Μουσείο Καζαντζάκη: μεταφράσεις σε πολλές γλώσσες μυθιστορημάτων και του δοκίμιου *Ασκητική*.

- Στη Γαλλία, Médiathèque de Saint-Genis-Pouilly (νομός Ain):

- Στην Ελβετία, Καντόνι της Γενεύης: Société de Lecture, δημοτικές βιβλιοθήκες στο Carouge, στη Γενεύη και στο Meyrin: μυθιστορήματα και θεατρικά έργα.

ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΕΦΝΚ

Πρόσφατες εκδηλώσεις

- **Αυστραλία**, *Μελβούρνη*, 6 Δεκεμβρίου 2015 : διάλεξη του Γιάννη Γεωργίου, πανεπιστημιακού, με θέμα *Γνώμες και εντυπώσεις για τον Καζαντζάκη από τους συγχρόνους του*.

- **Ελλάδα**. Ο Σήφης Μιχελολιάννης, υπεύθυνος της ΔΕΦΝΚ στο Νομό Χανίων, διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία, στις 4 Νοεμβρίου 2015 στα Χανιά, διάλεξη της Αλεξάνδρας Ζερβού, καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Κρήτης, με θέμα *Από την «Οδύσσεια» του Ομήρου στην «Οδύσσεια» του Καζαντζάκη*. 7 Δεκεμβρίου, *Κίσαμος*: η Φωτεινή Σεγρεδάκη, η Άρτεμις Αθανασίου και ο φίλος μας Σήφης παρουσίασαν διάφορες όψεις του έργου του Καζαντζάκη. *Μυστράς*, 7 Δεκεμβρίου: στο πλαίσιο επιστημονικού συνεδρίου για το *Βυζάντιο κατά τους Παλαιολογικούς Χρόνους: σχέσεις Ανατολής και Δύσεως*, η Ιωάννα Σπηλιοπούλου, καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και μέλος της Συντονιστικής

Επιτροπής της ΔΕΦΝΚ, μίλησε με θέμα *Στο σταυροδρόμι Ανατολής και Δύσεως: Ο Καζαντζάκης στην Καστροπολιτεία του Μυστρά μέσα από το «Ταξιδεύοντας-Ο Μοριάς»*. Θεσσαλονίκη, 18 Δεκεμβρίου: στρογγυλή τράπεζα με θέμα *Ο Καζαντζάκης και οι πρόσφυγες*, με τη συμμετοχή της Αθηνάς Βουγιούκα, της Γιούλης Ιεραπετρίτση και του καθηγητή Δημήτρη Γουνελά.

- **Καναδάς**. Η Βούλα Βέτση, Πρόεδρος του Τμήματος του Τορόντο, μας ανακοίνωσε τον κατάλογο των πολυάριθμων και επιτυχημένων εκδηλώσεων που διοργάνωσε εφέτος: 20 Απριλίου και 4 Μαΐου: *Για την «Αναφορά στον Γκρέκο»*, με την Ουρανία Μπαμπάση. 8 Ιουνίου: *Το θεατρικό έργο «Καποδίστριας»*, με την Ειρήνη Στούμπου. 15 Νοεμβρίου: *Απότιση φόρου τιμής στον Μάνο Χατζιδάκι*, με αναφορά στη μελοποίηση από τον συνθέτη αποσπασμάτων του «*Καπετάν Μιχάλη*».

- **Κάτω Χώρες**. Διάλεξεις του καθηγητή Hero Hokwerda, μέλους της Συντονιστικής Επιτροπής: *Γκρόνινγκεν*, 26 Σεπτεμβρίου, *Το έργο του Καζαντζάκη*. *Γκρόνινγκεν*, 29 Οκτωβρίου, *Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*. *Αμστερνταμ*, 6 Νοεμβρίου, *Ο Ζορμπάς, ο Καζαντζάκης και η Κρήτη*.

- **Κίνα**, *Σαγκάη*, 24 Νοεμβρίου: διάλεξη της Έλενας Αβραμίδου, Προέδρου του Τμήματος του Πεκίνου της ΔΕΦΝΚ, με θέμα *Η Κίνα μέσα από τα μάτια του Καζαντζάκη*.

- **Λιβανός**, *Βηρυτός*, 27 Οκτωβρίου: απότιση φόρου τιμής στον Νίκο Καζαντζάκη. Περιελάμβανε: αναγνώσεις αποσπασμάτων έργων του από τον Iskandar Habache, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής, διάλεξη του Kamel Saleh με θέμα *Η σημασία του έργου του Καζαντζάκη* και προβολή της κινηματογραφικής ταινίας *Zorba the Greek*. Τη βραδιά παρουσίασε ο Islam Badran.

- **Λιχτενστάιν**, *Βαντούζ*, 20 Δεκεμβρίου: πρώτη εκδήλωση της ΔΕΦΝΚ σ' αυτή τη χώρα. Ο Γιώργος Στασινάκης παρουσίασε σε ελληνικό κοινό τη *Ζωή, το έργο και τη σκέψη του Νίκου Καζαντζάκη*.

Προσεχείς εκδηλώσεις

- **Αυστραλία**, *Σίδνεϊ*. Ο Βασίλης Αδραχτάς, νέος Πρόεδρος του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, μας γνωστοποίησε τις προσεχείς και πολλαπλές δραστηριότητές του: το Φεβρουάριο, εγκαίρως επιστημονικού σεμιναρίου για τον Νίκο Καζαντζάκη. Μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαΐου, το θέμα θα είναι *Kazantzakis the Byzantine: Looking into Overlooked Aspects of His Work*. Από το Φεβρουάριο και μετά, θα οργανώνονται κάθε μήνα συναντήσεις με αναγνώσεις έργων του μεγάλου Κρητικού συνοδευόμενες από συζήτηση. Τον Απρίλιο, θα πραγματοποιηθεί το πρώτο *Kazantzakis Award*. Το εφετινό θέμα θα είναι *Η δημιουργική ανάγνωση έργων του συγγραφέα μας*. Το Μάιο, ο Βασίλης θα δώσει διάλεξη με θέμα *Ο Καζαντζάκης και το Ποντιακό ζήτημα*. Τέλος, αναγγέλλει τη δημοσίευση νέου δελτίου του Τμήματος με τίτλο *Ακρίτας*. Τα θερμά μας συγχαρητήρια.

- **Βέλγιο**, *Βρυξέλλες*, 10 Μαρτίου και **Λουξεμβούργο**, 11 Μαρτίου: διαλέξεις του Γιώργου Στασινάκη στα ελληνικά σχολεία ή στα σχολεία ελληνικής διδασκαλίας. Ευχαριστούμε τη Μυρσίνη Ρουμειλιότου, νέα συντονίστρια εκπαίδευσης.

- **Βουλγαρία**, *Πλόβντιβ*, *Πανεπιστήμιο*, *Μάιος*: η Velichka Grozdeva, εκπαιδευτικός, διοργανώνει ένα «φοιτητικό κουίζ» πάνω στη ζωή και το έργο του Καζαντζάκη.

- **Γαλλία**, *Κεμπέρ*, 14 Ιανουαρίου: ύστερα από πρόσκληση του Πανεπιστημίου Temps Libre, ο Γιώργος Στασινάκης θα μιλήσει με θέμα *Το έργο, η σκέψη του Νίκου Καζαντζάκη και οι δεσμοί του με τη Γαλλία*. Γκρενόμπλ, 3, 4 και 14 Μαρτίου: σημαντικές εκδηλώσεις του Γαλλικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ που εστιάζονται στο *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*. Ο Georges και η Françoise Braoudakis προτείνουν: προβολή της ταινίας και συζήτηση, διαλέξεις με θέμα: *Δύο ελεύθεροι άνθρωποι: ο Νίκος Καζαντζάκης και*

ο Γιώργος Ζορμπάς και Ο Ζορμπάς, ένας οικουμενικός ήρωας του καιρού μας, από τον Αλέξη Ζορμπά στο Ζορμπά τον Έλληνα: από το βιβλίο στην εικόνα, τη μουσική και το χορό. Διοργανωτές των εκδηλώσεων, η ΔΕΦΝΚ, η Ελληνική Κοινότητα της Γκρεντόμπλ « Οηρήε» και ο Γαλλοελληνικός Σύλλογος της Γκρεντόμπλ.

• **Γερμανία, Μόναχο, 21 Φεβρουαρίου:** συνεδρίαση των μελών του Τμήματος για τον προγραμματισμό των εκδηλώσεων το 2017, επέτειο των 60 χρόνων από το θάνατο του Νίκου Καζαντζάκη.,

• **Δημοκρατία της Τσεχίας, Πράγα, 9 Απριλίου:** η Michaela Stampachova, εκπαιδευτικός, θα διοργανώσει διάλεξη του Γιώργου Στασινάκη με θέμα *Ο Καζαντζάκης, το έργο του και η σκέψη του.*

• **Ελβετία, Λωζάνη, 15 Μαρτίου:** ύστερα από πρόσκληση του Λογοτεχνικού Κύκλου της Λωζάνης, ο Γιώργος Στασινάκης θα δώσει διάλεξη με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης, το έργο του, η σκέψη του και οι δεσμοί του με την Ελβετία. Saint-Gall, 20 Μαρτίου:* διάλεξη του Γιώργου Στασινάκη στο ενοριακό Πολιτιστικό Κέντρο της Ελληνορθόδοξης Εκκλησίας με θέμα *Η ελληνική ταυτότητα του Νίκου Καζαντζάκη.*

• **Ελλάδα, Πειραιάς, 10 Φεβρουαρίου, Ελληνογαλλική Σχολή «Saint-Paul»:** ομιλίες των μαθητών για τα μυθιστορήματα *Ο Φτωχούλης του Θεού και Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*, αναγνώσεις αποσπασμάτων έργων του Καζαντζάκη και έκθεση εικαστικών έργων. *Αθήνα, Αμερικανικό Κολλέγιο «Pierce», 18 Φεβρουαρίου:* ομιλίες των μαθητών για το *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά* και την *Ασκητική*. Η ΔΕΦΝΚ στηρίζει τις δύο αυτές εκδηλώσεις. *Αθήνα, Ιταλικό Ινστιτούτο, στρογγυλή τράπεζα με θέμα Ο Καζαντζάκης και η Ιταλία.* Συμμετέχουν ο Νίκος Μαθιουδάκης: *Ταξιδεύοντας-Ιταλία*, η αναπληρώτρια καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών Μαρία Σγουριδίου: *Ο Άγιος της Ασίζης και ο Ποιητής της Φλωρεντίας: συνοδοιπόροι του Καζαντζάκη*, η υποψήφια διδάκτορας Lenda Bianco: *Η «Ασκητική» και η «Θεία Κωμωδία»*, ο Γεράσιμος Ζώρας: *Ο Καζαντζάκης και ο Πιραντέλο*, Gilda Tentorio, λέκτορας του Πανεπιστημίου της Πάβιας: *Μεταφράζοντας τον Καζαντζάκη στα ιταλικά. Λαμία, 22 Φεβρουαρίου:* διάλεξη του Γιώργου Στασινάκη με θέμα *Το έργο και η σκέψη του Καζαντζάκη.* Τη διάλεξη διοργανώνουν η ΔΕΦΝΚ και ο Δήμος Λαμίας. *Αθήνα, 11 Μαρτίου:* ο Γιώργος Στασινάκης θα δώσει διάλεξη στο Ινστιτούτο Διαρκούς Επιμόρφωσης του Γενικού Επitéλειου Ενόπλων Δυνάμεων με θέμα *Η ελληνικότητα του Νίκου Καζαντζάκη. Ζάκυνθος, 5 Μαρτίου:* διαλέξεις του φιλόλογου Γιώργου Φιορεντίνου με θέμα *Το έργο του Καζαντζάκη* και του Νίκου Μαθιουδάκη με θέμα *Οι δραστηριότητες της ΔΕΦΝΚ και η σκέψη του Καζαντζάκη.* Τη διάλεξη διοργανώνουν η ΔΕΦΝΚ και η περιφέρεια. *Ρέθυμνο, 19 Μαρτίου:* ο Αχιλλέας Ζιμετάκης, τοπικός υπεύθυνος της ΔΕΦΝΚ και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ρεθύμνου διοργανώνουν βραδιά αφιερωμένη στον Γκρέκο. Ομιλητές: η φιλόλογος Μαρία Κωστάκη, ο αρχιτέκτονας Οδυσσέας Σγουρός και η φιλόλογος και νυχολόγος Έφη Μουκουβάλα-Κλόντζα. *Θεσσαλονίκη, από τις 12 έως τις 15 Μαΐου:* θα έχουμε και εφέτος το περίπτερό μας στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου. *Λάρισα, 29 Ιανουαρίου:* παρουσίαση του βιβλίου του Κώστα Αρκουδέα *Το χαμένο Νόμπελ* και μπαλέτο της Ρούλας Καραφέρη βασισμένο στην *Ασκητική*. Η ΔΕΦΝΚ είναι συνδιοργανώτρια αυτής της εκδήλωσης.

• **Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Σαν Φρανσίσκο, 13 Φεβρουαρίου:** ο Πρόεδρος του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ Θανάσης Μασκαλέρης διοργανώνει βραδιά για το *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*. Θα παρουσιάσει τις διαφορές ανάμεσα στην παλαιά μετάφραση του βιβλίου στα αγγλικά και την πρόσφατη μετάφραση από τον καθηγητή Peter Bien. Θα ακολουθήσει ανάγνωση στα ελληνικά και τα αγγλικά της τελευταίας μετάφρασης.

• **Μεξικό, Πόλη του Μεξικού, 17 Μαρτίου:** ο Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Πρόεδρος της Ελλάδος και επίτιμο μέλος της ΔΕΦΝΚ, μας πληροφόρησε ότι θα στηθεί προτομή του Καζαντζάκη, έργο της Goggy Farias-Nikolopoulou, σε κεντρική πλατεία της πόλης.

• **Νότιο Κορέα, Σεούλ, 27 Αυγούστου:** 8^ο συνέδριο του

Πανεπιστημίου Hankuk, του Κορεατοελληνικού Συλλόγου και του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ για την *Αναφορά στον Γκρέκο.*

• **Ουγγαρία, Βουδαπέστη, 11 Απριλίου:** διάλεξη του Γιώργου Στασινάκη με θέμα *Ο Καζαντζάκης και η ποίηση.* Τη διοργανώνει το τοπικό Τμήμα της ΔΕΦΝΚ με επικεφαλής την καθηγήτρια πανεπιστημίου Dora Solti.

• **Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Σκόπια, Τάφος του Ζορμπά, 16 Μαΐου:** η ΔΕΦΝΚ θα τιμήσει τον περίφημο Ζορμπά.

• **Φινλανδία, Ελσίνκι, 13 Απριλίου:** ο Φινλανδοελληνικός Σύλλογος του Ελσίνκι και η ΔΕΦΝΚ διοργανώνουν διάλεξη του Γιώργου Στασινάκη με θέμα *Το έργο και η σκέψη του Καζαντζάκη.* Η εκδήλωση τίθεται υπό την αιγίδα της Ελληνικής Πρεσβείας στη Φινλανδία.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΥΟ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΔΕΦΝΚ

• Ο Πρόεδρος της Γαλλίας στην Ελλάδα απένειμε, στις 26 Μαΐου 2015, στην Catherine Βελισάρη, τέως διευθύντρια του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου, το παράσημο της Τάξεως Τεχνών και Γραμμάτων.

• Κατά τη διάρκεια ειδικής τελετής, στις 27 Νοεμβρίου 2015, η επίτιμη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Σόφιας Stoyana Poromanska ονομάστηκε επίτιμη διδάκτορας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Απευθύνουμε και στις δύο τα θερμά μας συγχαρητήρια για τις διακρίσεις αυτές που τις κέρδισαν επαξίως.

ΩΡΠΕΕΣ

- Ελληνικό Τμήμα: Ποτίτσα Γρηγοράκου, Σούλη και Γιώργος Ανεμογιάννης.

- Γαλλικό Τμήμα: Οικογένεια Siffredi.

- Κυπριακό Τμήμα: Αγάθη Μαρκάτη.

Σας ευχαριστούμε για τη γενναιοδωρία σας.

ΜΝΗΜΗ

• **Σάο Πάολο, 22 Σεπτεμβρίου 2015.** Πληροφορηθήκαμε με θλίψη το θάνατο της Isis Borges Belchior de Fonseca, τέως καθηγήτριας ελληνικών και ιδρύτριας της έδρας ελληνικής γλώσσας στο Πανεπιστήμιο του Σάο Πάολο. Δίδαξε για πολλά χρόνια ελληνική λογοτεχνία σε αυτό το Πανεπιστήμιο, έχοντας μήσει μια ολόκληρη γενιά φοιτητών στον ελληνικό πολιτισμό. Έχει μεταφράσει πολλά έργα του Καζαντζάκη στα πορτογαλικά. Ίδρυσε το Βραζιλιανό Τμήμα της ΔΕΦΝΚ. Απευθύνουμε στην οικογένειά της τα θερμά μας συλλυπητήρια.

• **Αντίμπ, 13 Νοεμβρίου 2015.** Ο κ. Νίκος Αχιλλέα Παπαϊωάννου μας πληροφόρησε για το θάνατο της μητέρας του Noëlle, τέως εκπαιδευτικού, πολιτικής ακτιβίστριας, φίλης της Ελένης και μέλους της ΔΕΦΝΚ. Του απευθύνουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

© SYNTHESIS, ενημερωτικό δελτίο

Δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή της ΔΕΦΝΚ, τρεις φορές το χρόνο, στα αγγλικά (Vassilis Adrahtas), γαλλικά (Γεώργιος Στασινάκης), γερμανικά (Μιχάλης και Εβλίν Κουκάκης), αραβικά (Khaled Raouf), ελληνικά (Αθηνά Βουγιούκα), ιαπωνικά (Fumiko Yanagida), ισπανικά (Margarita Larriera), ιταλικά (Gilda Tentorio), κινεζικά (Ελενα Αβραμίδου), πορτογαλικά (Marisa Donatello) και ρωσικά (Natalia Shangon). Σκίτσο: Τάκης Καλμούχος. Νόμιμη κατάθεση (Dépôt légal), αρ. 39, Δεκέμβριος 2015. ISSN 1764-6103. Διευθύντρια έκδοσης: Yvette Renoux-Herbert (Παρίσι). Ταχυδρομική διεύθυνση: B.P. 45, 01633 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France. Τιμή: 1 ευρώ.

• Sites: www.amis-kazantzaki.gr • www.amis-kazantzaki.ch
• www.amigos-kazantzaki.org • E-mail: siankcdc@gmail.com

Διεθνής Εταιρεία Φίλων Νίκου Καζαντζάκη

SYNTHESIS

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

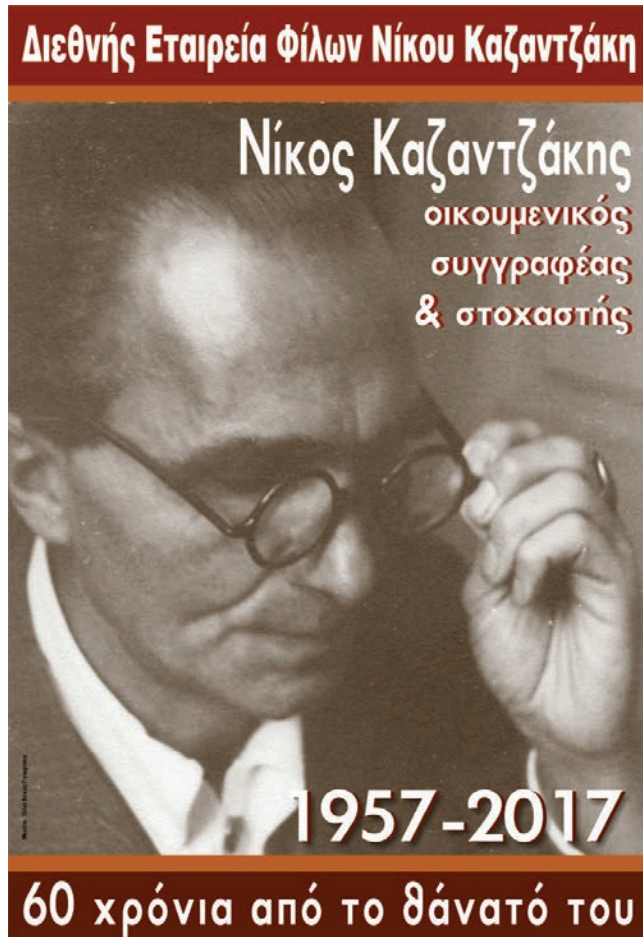

Σκίτσο Τάκη Καλμούγου, 1929

Η αγωνία μου έγκειται σε τούτο: ακατάπαντα ν' αγωνίζομαι της θέσης τούτης και της αντίθεσης να βρω τη Σύνθεση. Νίκος Καζαντζάκης, Αίγινα, 12/2/1944

Νο 40 - Απρίλιος 2016

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Την αφίσα σχεδίασε η φίλη μας Ellen Weijer-Gigourtaki, γραφίστρια από το Ηράκλειο. Την ευχαριστούμε θερμά.

2017: ΕΤΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Κατόπιν κοινού αιτήματος της ΔΕΦΝΚ, των Εκδόσεων Καζαντζάκη και του Μουσείου Καζαντζάκη, το Υπουργείο Πολιτισμού ανακήρυξε το 2017 ως «Έτος Καζαντζάκη», θέτοντας υπό την αιγίδα του όλες τις εκδηλώσεις. Είναι η πρώτη φορά που οι ελληνικές κρατικές αρχές τιμούν το μεγάλο Κρητικό. Εξάλλου, κατόπιν άλλου αιτήματος, το Υπουργείο Εξωτερικών και το Παγκόσμιο Συμβούλιο Κρητών, με Πρόεδρο τον Μανόλη Βελιβασάκη, έθεσαν υπό την αιγίδα τους όλες τις εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν εκτός Ελλάδος.

Τους εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η ΔΕΦΝΚ, οι Εκδόσεις Καζαντζάκη, το Μουσείο Καζαντζάκη και πολλοί φορείς έχουν καταρτίσει πρόγραμμα εκδηλώσεων. Παραθέτουμε κατωτέρω ένα πρώτο κατάλογο.

Στην Ελλάδα

Συνέδρια

- Αθήνα, Ο Νίκος Καζαντζάκης και η Πολιτική. Έχει τεθεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

- Ηράκλειο, Η θέση του Καζαντζάκη στην εκπαίδευση, στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες. Έχει τεθεί υπό την αιγίδα του Περιφερειάρχη Κρήτης.

Διεθνής Έκθεση Βιβλίου στη Θεσσαλονίκη

Η ΔΕΦΝΚ, οι Εκδόσεις Καζαντζάκη και το Μουσείο Καζαντζάκη θα έχουν ένα μεγάλο περίπτερο, που θα περιλαμβάνει εκθέσεις, διαλέξεις, αναγνώσεις, μουσική, προβολή ντοκιμαντέρ και θεατρική παράσταση.

Ημερίδες

Αγρίνιο, Άγιος Νικόλαος, Αθήνα, Αίγινα, Αλεξανδρούπολη, Βόλος, Έδεσσα, Ζάκυνθος, Θάσος, Ιωάννινα, Καβάλα, Καλαμάτα, Καρδαμύλη, Κέρκυρα, Κράσι, Λαμία, Λάρισα, Λέσβος, Μεσολόγγι, Νάξος, Ξάνθη, Πάτρα, Πειραιάς, Πρέβεζα, Ρέθυμνο, Ρόδος, Σαντορίνη, Σίφνος, Σκίαθος, Σπάρτη, Τρίπολη, Χανιά.

Επισκέψεις στους τόπους όπου έζησε ή διέμεινε ο Καζαντζάκης

Αίγινα, Ηράκλειο, Νάξος, Σίφνος, Πραστοβά (Καρδαμύλη), Άγιον Όρος.

Σε άλλες χώρες

Ημερίδες/Στρογγυλές Τράπεζες/Διαλέξεις

- Αμερική: Αργεντινή (Μπουένος Άιρες), Βραζιλία (Σάο Πάολο), Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (Νέα Υόρκη, Σαν Φρανσίσκο), Καναδάς (Γκράνμπι, Μόντρεαλ, Οτάβα, Τορόντο), Κολομβία (Μπογκοτά), Κούβα (Αβάνα), Μεξικό (Πόλη του Μεξικό), Ουρουγουάη (Μοντεβιδεο), Χιλή (Σαντιάγο).

- Ασία: Γεωργία (Τιφλίδα), Ιαπωνία (Τόκιο), Κίνα (Πεκίνο), Μαλαισία (Κουάλα Λουμπουρ), Νότιος Κορέα (Σεούλ), Ουζμπεκιστάν (Μπουχάρα).

- Αφρική: Αλγερία (Αλγέρι), Γκαμπόν (Λιμπρεβίλ), Μαρόκο (Τετουάν), Μπουρκίνα Φάσο (Ουαγκαντούγκου), Νίγηρας (Νιαμέι), Νότιος Αφρική (Γιοχάνεσμπουργκ), Τυνησία (Τύνιδα).

- Ευρώπη: Βέλγιο (Βρυξέλλες), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (Παλέ), Βουλγαρία (Πλόβνιτς), Γαλλία (Κόρτε, Μασσαλία, Μπορντό, Νίκαια, Παρίσι), Γερμανία (Μόναχο), Δημοκρατία της Τσεχίας (Μπόζι Νταρ), Ελβετία (Γενεύη, Ζυρίχη, Λοζάνη, Λουγκάνο), Ιρλανδία (Δουβλίνο), Ιταλία (Μιλάνο, Παλέρμο, Ρώμη, Τεργέστη), Κάτω Χώρες (Αμστερνταμ), Κροατία (Ζάγκρεμπ), Νορβηγία (Οσλο), Ουγγαρία (Βουδαπέστη), Ουκρανία (Κίεβο, Μαριούπολη), Πολωνία (Βαρσοβία), Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (Σκόπια), Ρωσία (Μόσχα), Σερβία (Νόβι Σαντ), Σλοβενία (Κόπερ), Σουηδία (Στοκχόλμη), Φινλανδία (Ελσίνκι).

- *Μέση Ανατολή*: Αίγυπτος (Κάιρο, Αλεξάνδρεια), Ισραήλ (Τελ Αβίβ), Λίβανος (Βηρυτός).
- *Ωκεανία (Αυστραλία)*: Αδελαΐδα, Καμπέρα, Μελβούρνη, Μπρισμπέν, Περθ, Σίδνεϋ.

**Επισκέψεις στους τόπους όπου έζησε
ή διέμεινε ο Καζαντζάκης**

Αίγυπτος (Σινά: Μονή Αγίας Αικατερίνης), Γαλλία (Αντίμπ, Παρίσι), Γερμανία (Βερολίνο), Δημοκρατία της Τσεχίας (Μπόζι Νταρ), Ελβετία (Λουγκάνο, Ζυρίχη), Ισπανία (Τολέδο), Κίνα (Πεκίνο), Ουζμπεκιστάν (Μπουχάρα, Σαμαρκάνδη), Ρωσία (Μόσχα).

ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΡΑΒΕΙΟ «ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ»

Το δεύτερο μέρος του διαγωνισμού αφορά στις «καλλιτεχνικές δημιουργίες» (ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική, κινηματογράφος, ντοκιμαντέρ, μουσική, θέατρο...). Τελευταία προθεσμία αποστολής των έργων: τέλος Απριλίου 2017.

**Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ | THE CRETAN GLANCE |
LA MIRADA CRETENSE**

Στο τεύχος 43 – Δεκέμβριος 2016, θα διαβάσετε την ανέκδοτη αλληλογραφία του Νίκου Καζαντζάκη με τον Albert Einstein για το μυθιστόρημα *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*.

Ευρητήριο του Regard crétois (1990-2014)

Είναι σημαντικότατο εργαλείο για τη βαθύτερη γνώση του έργου του Νίκου Καζαντζάκη. Για να το παραγγείλετε (στα ελληνικά ή γαλλικά), σας παρακαλούμε να γράψετε στη ΔΕΦΝΚ, Case postale 2714, 1211 Genève 2 dérôt, Suisse, siankcdc@gmail.com

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Κείμενο

Δοξάζω το Θεό που ζει ακόμα μέσα μου πολύχρωμο, πολύβουο, δροσερό, το παιδικό ετούτο όραμα. Αυτό κρατάει το μυαλό μου ανέγγιχτο από τη φθορά και δεν το αφήνει να μαραθεί και να στερέψει. Είναι η άγια στάλα, το αθάνατο νερό που δε με αφήνει να πεθάνω. Όταν, γράφοντας, θέλω να μιλήσω για τη θάλασσα, για τη γυναίκα, για το Θεό, σκύβω απάνω στο στήθος μου κι αφουγκράζομαι τι λέει το παιδί μέσα μου, αυτό που υπογορεύει, κι αν τύχει κάπως να ζυγώσω με λόγια και να στορήσω τις μεγάλες ετούτες δυνάμεις - τη θάλασσα, τη γυναίκα, το Θεό - στο παιδί που ζει ακόμα μέσα μου το χρωστώ. Ξαναγίνουμαι παιδί για να μπορώ να βλέπω με μάτια παρθένα, για πρώτη πάντα φορά τον κόσμο...
Αναφορά στον Γκρέκο

**Παρουσίαση του έργου
Τόντα-Ράμπα. Η Μόσχα έσυρε φωνή**

Στο μυθιστόρημα *Τόντα-Ράμπα* ο Καζαντζάκης συναρθρώνει τις ταξιδιωτικές εντυπώσεις του από τη Ρωσία, τους πολιτικούς προβληματισμούς του για το Σοβιετικό πείραμα και τις πάγιες

φιλοσοφικές και μεταφυσικές αναζητήσεις του. Στις σελίδες του βιβλίου ζωντανεύει ο αγώνας και η αγωνία των λαών για τα αποτελέσματα της Οκτωβριανής Επανάστασης μέσα από διαφορετικές προσεγγίσεις και κοσμοθεωρίες, διατυπώνονται τα οράματα και οι ματαιώσεις, οι προσωπικές διαπιστώσεις του συγγραφέα, στιγμιότυπα μιας συνταρακτικής εποχής. Κεντρικός ήρωας ο αφρικανός Τόντα-Ράμπα, το όνομά του οποίου στα εβραϊκά (תנת רמב) σημαίνει «ευχαριστώ πολύ». Επτά ακόμη κύριοι χαρακτήρες, ο Αρμένιος εργάτης Αζάντ (λογοτεχνική ενσάρκωση του Ρουμάνου συγγραφέα Παναΐτ Ιστράτι), ο Κρητικός Γερανός (με το ψευδώνυμο «Α. Γερανός» ο Καζαντζάκης δημοσιεύει το δράμα Οδυσσέας στο περιοδικό *Νέα Ζωή* Αλεξάνδρειας, το 1922), ο Κινέζος γερο δάσκαλος Σου-κι, η Πολωνοεβραία Ραχήλ (λογοτεχνική persona της Ραχήλ Λιπστάιν, φίλης του Καζαντζάκη από τα χρόνια του Βερολίνου), ο Γιαπωνέζος ποιητής Αμίτα, ο γερο-καλόγερος Ανάντα και ο Άνθρωπος με τις μεγάλες μασέλες, διαφορετική διάσταση ο καθένας της προσωπικότητας του συγγραφέα, υπακούοντας στο κάλεσμα της Μόσχας (ο αρχικός τίτλος του βιβλίου ήταν *Moscou a crié*: Η Μόσχα έσυρε φωνή), οδηγούνται στη Σοβιετική Ρωσία, σε ένα Ανατολικό Συνέδριο στο Αστραχάν και κατόπιν στη Μόσχα, όπου παρακολουθούν μια μεγαλειώδη παρέλαση για την «Επέτειο της Επανάστασης».

«Είναι εφτά άνθρωποι οι ήρωες, εφτά συνειδήσεις. Δηλαδή είναι οι εφτά άνθρωποι που έχω μέσα μου και που είδαν όλοι μαζί τη Ρωσία. Κάπως ο Géranos και ο Ananda είναι πιο βαθιά μου. Μα όλοι υπάρχουν –κι ο Μουσσολίνι. Στον Επίλογο, ο Toda-Raba, ο Νέγρος, τους καταπίνει όλους», γράφει ο ίδιος ο Καζαντζάκης σε γράμμα στον Π. Πρεβελάκη στις 16-7-1929. Μια πλειάδα δευτερεύοντες χαρακτήρες πλαισιώνουν τους κεντρικούς, συζητούν μαζί τους, αφηγούνται ιστορίες, συμπληρώνουν την τοιχογραφία της μετεπαναστατικής Σοβιετικής ζωής. Δεσπόζουσα η μορφή του Λένιν, όχι σαν ριζοσπάστη ιδεολόγου ή στρατιωτικού και πολιτικού αρχηγού, μα κυρίως σαν προφήτη και μύστη. Στο τελευταίο κεφάλαιο του βιβλίου ο Τόντα-Ράμπα επισκεπτόμενος το Μουσολείο του Λένιν βλέπει ένα όραμα πυρίνης καταστροφής και κάθαρσης. «Ένα αφρικανικό όραμα, βαθύ, αδυσώπητο και γοργό σαν αστραπή», σημειώνει ο συγγραφέας σε γράμμα του στην Ελένη Καζαντζάκη στις 26-5-1928, πριν ακόμα αρχίσει την συγγραφή του έργου.

Ο αφρικανός Τόντα-Ράμπα εκφράζει τη ζωτικότητα των πρωτόγονων δυνάμεων που είναι ικανές να αναγεννήσουν τις παρηκμασμένες δυτικές κοινωνίες, μοτίβο που συναντάμε και στην καζαντζακική Οδύσσεια.

Πρόκειται για ένα αλληγορικό, προφητικό παραμύθι, γραμμένο με ασθματικές, κοφτές φράσεις, ποιητικό, συμβολικό, αρχετυπικό, με κινηματογραφική δομή, επηρεασμένη από το ενδιαφέρον του συγγραφέα για τον κινηματογράφο και την ενασχόληση του (την ίδια εκείνη περίοδο) με τη συγγραφή σεναρίων. Ο κοφτός κινηματογραφικός λόγος, η μελέτη της «ροής της συνείδησης» των υποκειμένων, καθιστούν το *Τόντα-Ράμπα* ίσως το πιο μοντερνιστικό έργο του Καζαντζάκη.

Σύμφωνα με τον Peter Bien, το βιβλίο βρίσκεται στην οριογραμμή ανάμεσα στην τέχνη και τη δημοσιογραφία.

Γραμμένο στα γαλλικά, το 1929, στο Γκόττεσγκαμπ (Μπόζι Νταρ) της Τσεχοσλοβακίας, το έργο πρωτοδημοσιεύτηκε με περικοπές στο περιοδικό *Revue de vivants* το 1931, και κατόπιν σε αυτοτελή τόμο (με το ψευδώνυμο Νικολάι Καζάν) στη σειρά *Le Cahier bleu* (no. 14) το 1934. Κυκλοφόρησε ωστόσο το 1933 στα ολλανδικά σε μετάφραση του Simon Koster από τις

εκδόσεις Wereldbibliotheek. Ο πρόλογος και ο επίλογος του βιβλίου πρωτοδημοσιεύτηκαν σε μετάφραση Π. Πρεβελάκη στο περιοδικό Πρωτοπορία («Η Μόσχα έκραξε», τχ. 8-9, Αύγ. -Σεπτ. 1929, σ. 202-207, και «Τόντα-Ράμπα», τχ. 1, Ιαν. 1930, σ. 1-15). Το βιβλίο κυκλοφόρησε στην Ελλάδα το 1956 από τις εκδόσεις Δίφρος σε μετάφραση Γιάννη Μαγκλή. Σε αυτόν αφιερώνει ο Καζαντζάκης το ποίημα *Τόντα-Ράμπα* που πρωτοδημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Καινούργια Εποχή» το φθινόπωρο της ίδιας χρονιάς.

Νίκος Χρυσός

Μεταφράσεις από τα ελληνικά

- *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*, στα ολλανδικά, μετ. Hero Hokwerda, Άμστερνταμ 2016.
- *Αναφορά στον Γκρέκο*, στα γαλλικά, μετ. Michel Saunier, με εισαγωγή της Αθηνάς Βουγιούκα, Παρίσι 2016.
- *Ελευθερία και θάνατος* (Ο Καπετάν Μιχάλης), στα γαλλικά, μετ. Gisèle Prassinos και Pierre Fridas, επίμετρο Νίκη Σταύρου, Παρίσι 2016.
- *Ο Μέγας Αλέξανδρος*, στα γερμανικά, μετ. Andreas Krause, Αθήνα 2015.
- *Οι Αδερφοφάδες*, στα κροατικά, μετ. Koralijka Crnhovic, Ζάγκρεμπ 2015.
- *Αναφορά στον Γκρέκο*, στα κροατικά, μετ. Koralijka Crnhovic, Ζάγκρεμπ 2015.

Πανεπιστημιακές εργασίες

- Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Η ρουμάνια φοιτήτρια Rodica Petre ετοιμάζει μάστερ, με θέμα *Λογοτεχνία και κινηματογράφος: το μυθιστόρημα του Νίκου Καζαντζάκη «Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά» και η κινηματογραφική ταινία του Μιχάλη Κακογιάννη "Zorba the Greek"*.
- Πανεπιστήμιο του Κόρτε (Κορσική). Ο Nicolas Zallu ετοιμάζει διδακτορική διατριβή, με θέμα *Η πολιτισμική κληρονομιά και η μετάδοση του σύγχρονου ελληνικού και λατινικού πολιτισμού: η περίπτωση Καζαντζάκη*.

Κινηματογράφος

Ο Θεοδωρής Παπαδουλάκης, αναγνωρισμένος σκηνοθέτης κινηματογράφου (έχει διασκευάσει για τη μεγάλη οθόνη, μεταξύ άλλων, το βιβλίο της Victoria Hislop *Το νησί* - πρόκειται για το νησί Σπιναλόγκα, τόπο εγκλεισμού των λεπρών) θα μεταφέρει στον κινηματογράφο, μετά τον Jules Dassin, το μυθιστόρημα *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*. Η Περιφέρεια Κρήτης, οι Εκδόσεις Καζαντζάκη, το Μουσείο Καζαντζάκη και η ΔΕΦΝΚ στηρίζουν αυτή την εξαιρετική πρωτοβουλία.

Ντοκιμαντέρ

33.333 – *Η Οδύσσεια του Νίκου Καζαντζάκη* είναι ο τίτλος ενός ντοκιμαντέρ που γυρίστηκε από τον Μένιο Καραγιάννη. Πηγή της έμπνευσής του ήταν ο Gottfried Grunewald, που μετάφρασε στα σουηδικά την *Οδύσσεια*. Είναι σήμερα 103 χρονών και εξηγεί σ' αυτό το ντοκιμαντέρ ότι αποφάσισε σε μεγάλη ηλικία να μάθει ελληνικά για να μπορέσει να μεταφράσει την *Οδύσσεια*. Μιλούν επίσης διάφοροι πανεπιστημιακοί Αμερικανοί, Έλληνες και Σουηδοί. Στόχος του σκηνοθέτη ήταν να θέσει ερωτήματα για τη σημασία του ποιήματος και το δύσκολο ταξίδι ζωής που επιχειρεί καθένας από εμάς. Το ντοκιμαντέρ παρουσιάστηκε το Μάρτιο, στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης και πρόκειται να προβληθεί το Μάιο στο Ηράκλειο και στην Αθήνα. Σημειώνουμε ότι η μετάφραση του Gottfried Grunewald έχει παρουσιαστεί στο τεύχος 8, Δεκέμβριος 1993, του *Regard crétois*.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΕΦΝΚ

Νέοι υπεύθυνοι

• **Συντονιστική Επιτροπή:** Marisa Donatiello, μεταφράστρια, Σάο Πάολο, Βραζιλία. Γιούλη Ιεραπετριτάκη, ιστορικός και αρχαιολόγος, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα. Seida Mexitiyena, καθηγήτρια πανεπιστημίου, Μπακού, Αζερμπαϊτζάν.

* **Πρόεδροι Τμημάτων:** Σίδνεϋ, Αυστραλία: Βασίλειος Αδραχτάς, πανεπιστημιακός. Μελβούρνη, Αυστραλία: Γιώργος Γεωργίου, μηχανικός. Νέα Υόρκη, ΗΠΑ: Δημήτριος Φίλιος, δημοσιογράφος. Αθήνα, Ελλάδα: Νίκος Μαθιουδάκης, γλωσσολόγος. Ελβετία, Γενεύη: Rozmi Pahlsh, δημόσιες σχέσεις. Μπουχάρα, Ουζμπεκιστάν: Ramazon Bobokalonov, καθηγητής πανεπιστημίου.

* **Εθνικοί/τοπικοί αντιπρόσωποι:** Αλγερία, Αλγέρι: Yacine Si Ahmed, ανθρωπολόγος και δημοσιογράφος. ΠΓΔΜ, Σκόπια: Petar Andonovski, συγγραφέας. Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Παλέ: Vladan Bartula, θεολόγος. Κροατία, Ζάγκρεμπ: Koraljka Crnhovic, μεταφράστρια. Σερβία, Νόβι Σαντ: Iphigénie Radulovic, πανεπιστημιακός. Καναδάς, Οττάβα: Σότι Γραφανάκη, καθηγήτρια πανεπιστημίου. Λιχτενστάιν, Βαντούζ: Στέφανος Γιαννάκης, στέλεχος επιχείρησης. Μπουργκίνα Φάσο, Ουαγκαντούγκου: Monique Ilboudo, πρ. Υπουργός. Τζιμπουτί: Βασίλης Φίλης, στέλεχος επιχείρησης. Μαλαισία, Κουάλα Λουμπούρ: Μίλτος Δεενδιότης, στέλεχος επιχείρησης. Ρωσσία, Μόσχα: Natalia Shango, μεταφράστρια. Δημοκρατία της Τσεχίας, Πράγα: Dagmar Bouscova, δικηγόρος.

Εκδηλώσεις (πρόσφατες και προσεχείς)

- **Αλγερία, Αλγέρι, 19 Απριλίου:** χάρη στην εξαιρετική προετοιμασία της Πρέσβη της Ελλάδος κυρίας Ιφιγένειας Κοντολέοντος, των συνεργατών της και του Γαλλικού Ινστιτούτου, ο Γιώργος Στασινάκης έδωσε διάλεξη, με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης, το έργο του, οι ιδέες του και οι δεσμοί του με τη Γαλλία και τον αραβικό κόσμο*. Παρέστησαν και έλαβαν μέρος στη συζήτηση οι Πρέσβεις της Ελβετίας, του Καναδά, της Κολομβίας, της Κροατίας και της Χιλής, ο μορφωτικός ακόλουθος της Γαλλικής Πρεσβείας, καθώς και πολυάριθμοι διανοούμενοι, Άραβες και Βέρβεροι.

- **Αυστρία, Γκρατς, 17 Φεβρουαρίου:** ο καθηγητής Basilius Groen, παρουσίασε το βιβλίο του για την *Ασκητική. 10 Μαρτίου:* 100 περίπου ακροατές παρακολούθησαν τις διαλέξεις του Basilius Groen για την *Ασκητική* και το μυθιστόρημα *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται* και της τραγουδίστριας της όπερας Marlene Hahn για την όπερα του Martinú *The Greek Passion*, εμπνευσμένη από το *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*.

- **Αυστραλία, Σίδνεϋ.** Δραστηριότητες του πρώτου εξάμηνου του 2016 του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ: *Φεβρουάριος-Μάιος:* σεμινάριο με θέμα *Ο Καζαντζάκης και το Βυζάντιο*, καθώς και ανάγνωση έργων του Καζαντζάκη. *26 Ιουνίου:* απονομή βραβείων σε μαθητές και φοιτητές για τη πρωτότυπη ανάγνωση μυθιστορημάτων του Καζαντζάκη. Το Τμήμα δημοσίευσε το νέο δελτίο του με τίτλο *Ακρίτας*. Εκδίδεται κάθε τέσσερις μήνες και περιλαμβάνει μελέτες, μεταφράσεις έργων του μεγάλου Κρητικού και βιβλιοκριτική. *Μελβούρνη, 2 Ιουνίου:* διάλεξη του ερευνητή Δρ Howard Dossor, με θέμα *Ασκητική, μια συνεργασία με τη ζωή*.

- **Βουλγαρία, Πλόβντιβ, Πανεπιστήμιο:** η Velichka Grozdeva, εκπαιδευτικός, θα διοργανώσει το Μάιο για τους φοιτητές ένα κοιζ πάνω στη ζωή και το έργο του Καζαντζάκη. Στις *16 Μαΐου* θα απονεμηθούν σχετικοί έπαινοι.

- **Ελλάδα**, Αθήνα. Από το Νοέμβριο 2015, η Αθηνά Βουγιούκα μελετά, μαζί με τα μέλη της γαλλόφωνης ομάδας «Athènes-Accueil», το μυθιστορηματικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη. Έχουν εξεταστεί, μέχρι τώρα, *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται* και *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*. Σε προσεχή συνάντηση θα αρχίσει η μελέτη της *Αναφοράς στον Γκρέκο*. Πειραιάς, Σχολή «Saint-Paul», 10 Φεβρουαρίου: η εκδήλωση είχε μεγάλη επιτυχία, χάρη στην εργασία των μαθητών, των καθηγητών και των καλλιτεχνών. Ο εικαστικός Μανόλης Αποστολάκης χάραξε σε μέταλλο και εξέθεσε έργα εμπνευσμένα από τους μαθητές. Χανιά, *Κατάστημα Κράτησης*, 17 Φεβρουαρίου: για πρώτη φορά ο Γιώργος Στασινάκης παρουσίασε σε κρατούμενους τη ζωή και το έργο του Νίκου Καζαντζάκη. Στις 21 Μαΐου προγραμματίζονται: προβολή της ταινίας *Zorba the Greek*, που θα αποστείλει το Μουσείο Καζαντζάκη και ομιλίες του Γιώργου Στασινάκη και του Σήφη Μιχελογιάννη, υπεύθυνου της ΔΕΦΝΚ στο Νομό Χανίων. Θεσσαλονίκη, 29 Φεβρουαρίου: μέσα σε μια κατάμεστη από κόσμο αίθουσα, η τοπική ομάδα της ΔΕΦΝΚ, με επικεφαλής την υπεύθυνη της ΔΕΦΝΚ Γιούλη Ιεραπετριτάκη, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής, και με τη σύμπραξη της Αθηνά Βουγιούκα, παρουσίασε το μυθιστόρημα «*Ο Καπετάν Μιχάλης*» και τη σχέση του με την Κρήτη. Η εκδήλωση συνοδεύεται από κρητική μουσική. Θεσσαλονίκη, 12-15 Μαΐου, *Διεθνής Εκθεση Βιβλίου*: θα έχουμε την ευκαιρία να συναντήσουμε στο περίπτερο της ΔΕΦΝΚ φίλους από διάφορες χώρες, καθώς και να παρουσιάσουμε και να σχολιάσουμε το έργο του Νίκου Καζαντζάκη. 12 Μαΐου: ο Δημήτρης Γουνελάς, καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η Γιούλη Ιεραπετριτάκη και ο Γιώργος Στασινάκης θα δώσουν διαλέξεις με θέμα *Νίκος Καζαντζάκης, ένας πρόσφυγας των Ελληνικών Γραμμάτων*. Βόροι (Κρήτη), 22 Μαΐου: η Σοφία Κανάκη, υπεύθυνη της ΔΕΦΝΚ στο Ηράκλειο, διοργανώνει, υπό την αιγίδα του Δήμου Φαιστού, βραδιά Καζαντζάκη, με θέμα: *Νίκος Καζαντζάκης, ένα συγγραφικό φαινόμενο διαρκείας*. - **Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής**, Νέα Υόρκη, Ιούλιος: συνάντηση μελών και συμπαθούντων. - **Ιταλία**, Πανεπιστήμιο της Πάβια, 22 Φεβρουαρίου-11 Απριλίου. Η Gilda Tentorio, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής και Πρόεδρος του Ιταλικού Τμήματος, έδωσε σειρά μαθημάτων για τον Νίκο Καζαντζάκη (ο ταξιδευτής, ο μεταφραστής, ο ποιητής, ο συγγραφέας, υπογραμμίζοντας ιδιαίτερα την *Οδύσσεια* και τον *Αλέξη Ζορμπά*). - **Καναδάς**, Τορόντο, 19 Ιανουαρίου, *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά* με τη Νίκη Γερμανή. 22 Φεβρουαρίου, *Μελοποιημένα έργα του Καζαντζάκη* με τη Βούλα Βέτση. 14 Μαρτίου, *Η αλήθεια για το μη αφορισμό του Νίκου Καζαντζάκη* με τη Βούλα Βέτση. 18 Απριλίου, *Ασκητική* με τη Νίκη Γερμανή. Προσεχείς συναντήσεις: 23 Μαΐου, «*Ο Πρίγκιπας*» του Μακιαβέλι (μετάφραση Νίκου Καζαντζάκη) με τον Σπύρο Παράσχη. 9 Ιουνίου, *Βούδας*. Φιλοσοφικές ιδέες του Νίκου Καζαντζάκη με τη Φωτεινή Χατζηνικολάου. - **Κάτο Χώρες**. Διαλέξεις του Hero Hokwerda, μέλους της Συντονιστικής Επιτροπής: *Πανεπιστήμιο του RuG-Groningen*, 26 Σεπτεμβρίου, *Το έργο του Καζαντζάκη* και 29 Οκτωβρίου, *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*. Leeuwarden, 4 Νοεμβρίου, *Αλέξης Ζορμπάς*. *Τμήμα Νεοελληνικών του Πανεπιστημίου του Άμστερνταμ και Ολλανδική Εταιρεία Νεοελληνικών Μελετών: Ο Ζορμπάς του Καζαντζάκη και η Κρήτη*. - **Κίνα**, Πεκίνο. Η Έλενα Αβραμίδου, Πρόεδρος του Τμήματος του Πεκίνου της ΔΕΦΝΚ, μίλησε την 1^η Απριλίου για τον Ζορμπά, με προβολή της ταινίας *Zorba the Greek*. Στις 26 Ιουνίου θα

δώσει διάλεξη, με θέμα *Η Κίνα με το βλέμμα του Καζαντζάκη*. - **Κονγκό (Κινσάσα)**, Λουμπούμπασι. Η εκπρόσωπός μας Έφη Ζαχαροπούλου δίδαξε πέρυσι στους μαθητές του λυκείου το έργο του Καζαντζάκη. Εφέτος προγραμματίζει την προβολή των ταινιών *Zorba the Greek* και *Celui qui doit mourir*, με ιδιαίτερη υπογράμμιση του θέματος του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. - **Μάλτα**, Βαλέτα, *Alliance française*, 16 Μαρτίου: πρώτη εκδήλωση για τον Καζαντζάκη σ' αυτή τη χώρα, χάρη στην Πρέσβη της Ελλάδος κυρία Χρυσούλα Καρυκοπούλου-Βλαβιανού. Ο Γιώργος Στασινάκης παρουσίασε *Το έργο και τη σκέψη του Καζαντζάκη και τους δεσμούς του με τη Γαλλία*. Παρέστησαν: η Πρέσβης της Γαλλίας, ο μορφωτικός ακόλουθος, η διευθύντρια της Alliance française και εκπαιδευτικοί. - **Μεξικό**, Πόλη του Μεξικού, 17 Μαΐου: το τοπικό Τμήμα διοργανώνει διαλέξεις για τον Καζαντζάκη και το έργο του με τον Πρέσβη της Ελλάδος Πέτρο Παναγιωτόπουλο, τον ορθόδοξο ιερέα Δαμανό και την καθηγήτρια πανεπιστημίου Άννι Παπαβασιλείου-Χρυσομαλάκου. - **Νότιος Κορέα**, Σεούλ, 27 Μαΐου: 8^ο συνέδριο του πανεπιστημίου Hankuk, του Κορεατοελληνικού Συλλόγου και του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ. Το κεντρικό θέμα θα είναι η *Αναφορά στον Γκρέκο*. - **Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας**, Σκόπια, 16 Μαΐου: 22 μέλη και συμπαθούντες της ΔΕΦΝΚ, μεταξύ των οποίων η Εβίτα Κεχαγιά-Βαρελά, διεγγονη του Ζορμπά, θα επισκεφτούν τον τάφο του περιφημου Ζορμπά. Ευχαριστούμε τον Γεράσιμο Αλεξάκη, ακόλουθο Τύπου του Γραφείου Συνδέσμου της Ελλάδος, για τη συμβολή του στην προετοιμασία αυτής της συγκινητικής επίσκεψης. Την ίδια ημέρα, ο Γιώργος Στασινάκης θα δώσει διάλεξη, στα γραφεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με θέμα *Η ζωή, το έργο και η σκέψη του Νίκου Καζαντζάκη*. Η διάλεξη έχει τεθεί υπό την αιγίδα του Γραφείου Συνδέσμου της Ελλάδος και του Γαλλικού Ινστιτούτου. Τους ευχαριστούμε. Έχουν αναγγείλει την παρουσία τους: οι Πρέσβεις της Ελλάδος και της Γαλλίας, μέλη της Ελληνικής Πρεσβείας και του Γαλλικού Ινστιτούτου, συγγραφείς, δημοσιογράφοι, διερμηνείς και μεταφραστές.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ

- **Χιλή**, Σαντιάγο, 11 Ιανουαρίου 2016. Με κοινή απόφαση της Προέδρου της Δημοκρατίας και του Υπουργού Εξωτερικών, ο φίλος μας Αντώνης Βασιλειάδης, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής και Πρόεδρος του Χιλιανού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, τιμήθηκε «για τη γενναία και ανιδιοτελή ανθρωπιστική του δράση για τη σωτηρία της ζωής χιλιάδων Χιλιανών και ξένων διωκόμενων από τη δικτατορία». Του απευθύνουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια για τη διάκριση αυτή που την κέρδισε επαξίως.

© SYNTHESIS, ενημερωτικό δελτίο

Δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή της ΔΕΦΝΚ, τρεις φορές το χρόνο, στα αγγλικά (Vassilis Adrahtas), γαλλικά (Γεώργιος Στασινάκης), γερμανικά (Μιχάλης και Εβλίν Κουκάκης), αραβικά (Khaled Raouf), ελληνικά (Αθηνά Βουγιούκα), ιαπωνικά (Fumiko Yanagida), ισπανικά (Margarita Larriera), ιταλικά (Gilda Tentorio), κινεζικά (Έλενα Αβραμίδου), πορτογαλικά (Marisa Donatello) και ρωσικά (Natalia Shang). Σκίτσο: Τάκης Καλμούχος. Νόμιμη κατάθεση (Dépôt légal), αρ. 40, Απρίλιος 2016. ISSN 1764-6103. Διευθύντρια έκδοσης: Yvette Renoux-Herbert (Παρίσι). Ταχυδρομική διεύθυνση: B.P. 45, 01633 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France. Τιμή: 1 ευρώ.
• Sites: www.amis-kazantzaki.gr • www.amis-kazantzaki.ch
• www.amigos-kazantzaki.org • E-mail: siankcdc@gmail.com